

SLUŽBENI GLASNIK REPUBLIKE SRPSKE

JU Službeni glasnik Republike Srpske,
Banja Luka, Veljka Mlađenovića bb
Telefon/faks: (051) 456-331, 456-341
E-mail: sgrs.redakcija@slglasnik.org
sgrs oglasi@slglasnik.org
sgrs.finansije@slglasnik.org
sgrs.online@slglasnik.org

www.slglasnik.org

Petak, 25. februar 2022. godine
BANJA LUKA
Broj 16   **God. XXXI.**

Jezik
bošnjačkog naroda

Žiroračuni: Nova banka a.d. Banja Luka
555-007-00001332-44
NLB banka a.d. Banja Luka
562-099-00004292-34
Sberbank a.d. Banja Luka
567-162-10000010-81
UniCredit Bank a.d. Banja Luka
551-001-00029639-61
Komercijalna banka a.d. Banja Luka
571-010-00001043-39
Addiko Bank a.d. Banja Luka
552-030-00026976-18

306

Na osnovu člana 80. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srpske, donosim

U K A Z

O PROGLAŠENJU ZAKONA O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE

Proglašavam Zakon o obnovljivim izvorima energije, koji je Narodna skupština Republike Srpske usvojila na Dvadesetog redovnoj sjednici, održanoj 10. februara 2022. godine, a Vijeće naroda 21. februara 2022. godine konstatiralo da se usvojeni Zakon o obnovljivim izvorima energije ne odnosi na vitalni nacionalni interes nijednog od konstitutivnih naroda u Republici Srpskoj.

Broj: 01-020-635/22
22. februara 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Republike,
Željka Cvijanović, s.r.

Z A K O N O OBNOVLJIVIM IZVORIMA ENERGIJE

POGLAVLJE I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se planiranje i podsticanje proizvodnje i potrošnje energije iz obnovljivih izvora, tehnologije za korištenje obnovljivih izvora energije, sertificiranje proizvodnih postrojenja, mjere podsticaja, provođenje sistema podsticanja proizvodnje, proizvodnja električne energije od strane kupaca-proizvođača pojedinačno ili u okviru zajednica, način vođenja registra i druga pitanja od značaja za ovu oblast.

Član 2.

(1) Cilj ovog zakona je stimulisanje proizvodnje električne i topločne energije iz obnovljivih izvora energije i upotreba energije iz obnovljivih izvora u transportu radi potrošnje na domaćem tržištu i povećanje udjela u bruto finalnoj potrošnji energije, te osiguranje razvoja podsticajnih mehanizama, regulatornog okvira i tehničke infrastrukture za obnovljive izvore energije.

(2) Podsticanjem proizvodnje električne i topločne energije iz obnovljivih izvora, kao i upotrebe energije iz obnovljivih izvora u transportu, osiguravaju se:

1) ostvarivanje energetske politike u Republici Srpskoj (u daljem tekstu: Republika) u pogledu udjela energije proizvedene iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u Republici,

2) smanjenje upotrebe fosilnih goriva i povećanje korištenja obnovljivih izvora energije,

3) doprinos zaštiti životne sredine smanjenjem negativnih uticaja upotrebe fosilnih goriva,

4) podrška realizaciji ciljeva o klimatskim promjenama i ispunjenje obaveza iz međunarodnih ugovora,

5) povoljniji ambijent za investitore,

6) podsticanje, uvođenje, primjena i razvoj nove opreme i tehnologija, te razvoj domaće ekonomije u cijelini,

7) doprinos održivom razvoju, otvaranje novih radnih mjesti, posebno putem samozapošljavanja i razvoj preduzetništva u energetici,

8) održivost sistema podsticaja i primjena operativne državne pomoći u formi tržišne premije, osim za male proizvođače,

9) dugoročno osiguranje energije, povećanje sigurnosti snabdijevanja električnom energijom i razvoj elektroenergetskog sektora u cijelini,

10) racionalnije korištenje i raznolikost primarnih izvora energije, stvaranje uvjeta za regionalni razvoj, posebno u ruralnim i nerazvijenim područjima,

11) pretpostavke za kvalitetno zbrinjavanje nekih vrsta otpada,

12) aktivno učešće krajnjih kupaca i lokalnih zajednica u energetskoj tranziciji.

Član 3.

(1) Pojmovi korišteni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

1) obnovljiva energija označava energiju iz vjetra, solarne (toplotna i fotonaponska) i geotermalnu energiju, energiju iz okoline, hidroenergiju, bio-masu, bio-plin, deponijski plin i plin dobiven iz postrojenja za obradu otpadnih voda,

2) program podrške označava svaki instrument i program koji stimuliše upotrebu obnovljivih izvora energije smanjenjem troškova te energije, povećanjem cijene po kojoj se može prodati ili povećanjem, u smislu obaveze za nabavkom ili slično, količine tako nabavljene energije, uključujući pomoći pri investiranju, porezne olakšice ili smanjenja, povrat poreza, obavezuće programe podrške za obnovljivu energiju, kao i direktnе cjenovne programe podrške, uključujući

ispalte po garantiranim otkupnim cijenama i promjenjive ili fiksne premije,

3) kupac-proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije označava krajnjeg kupca, koji djeluje u okviru svojih prostorija smještenih unutar ograničenih područja i koji proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije za vlastitu potrošnju, odnosno koji može skladištiti ili prodavati električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije koju je sam proizveo, pri čemu za kupce koji ne pripadaju kategoriji domaćinstva te aktivnosti ne predstavljaju njihovu glavnu komercijalnu ili profesionalnu djelatnost,

4) kupci-proizvođači električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički označavaju grupu koja se sastoji od najmanje dva kupca-proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji djeluju zajednički u skladu sa definicijom kupac-proizvođač, a koji su smješteni u istoj zgradi ili stambenom kompleksu,

5) instalirana snaga proizvodnog postrojenja (elektrane) označava zbir nazivnih snaga svih turbina u postrojenju ili svih generatora, ukoliko postrojenje nema pogonsku mašinu (turbinu), izraženu u kW,

6) električna energija iz obnovljivih izvora energije predstavlja električnu energiju proizvedenu u postrojenjima koja koriste isključivo obnovljive izvore energije, kao i dio električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije u hibridnim postrojenjima koja koriste i konvencionalne izvore energije, uključujući električnu energiju proizvedenu u postrojenjima iz obnovljivih izvora energije koja se koristi za punjenje sistema akumulacije, ali koja ne obuhvaća električnu energiju proizvedenu kao rezultat pumpno-akumulacionog sistema,

7) obavezan otkup je program podsticaja za mala postrojenja koji predstavlja obavezan otkup proizvedene električne energije iz obnovljivih izvora energije po fiksnim garantiranim otkupnim cijenama od strane Operatera sistema podsticaja,

8) prodajna cijena ponuđača označava cijenu električne energije iz obnovljivih izvora energije koju ponudi ponuđač u postupku aukcije,

9) tržišna premija za velika postrojenja označava promjenu premiju, koju, kao podsticaj, mogu ostvariti proizvođači električne energije u velikim postrojenjima, u skladu sa zakonom, određenu kao razliku između prodajne cijene i referentne tržišne cijene i koja se uskladjuje na kvartalnom nivou,

10) proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora je proizvođač koji proizvodi električnu energiju koristeći obnovljive izvore energije na ekonomski primijeren način, uz zaštitu životne sredine i koji je osigurao mjerjenje svih energetskih veličina u datom proizvodnom postrojenju,

11) naknada za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora je novčani dodatak na cijenu električne energije koji se obračunava svim krajnjim kupcima električne energije u Republici, a koja se koristi za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

12) krajnji kupac je pravno i fizičko lice koje kupuje električnu energiju za svoje vlastite potrebe i korištenje,

13) ugovor o snabdijevanju električnom energijom po principu neto mjerjenja ili neto obračuna predstavlja ugovor između snabdjevачa i kupca-proizvođača koji dio potreba za električnom energijom proizvodi u vlastitom postrojenju,

14) postrojenje za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora predstavlja postrojenje za proizvodnju električne energije (elektranu) u kojem se kao primarni izvor energije za proizvodnju električne energije koristi jedan ili više obnovljivih izvora energije,

15) neto mjerjenje označava komercijalnu šemu snabdijevanja kod koje se višak električne energije koju kupac-proizvođač isporuči u mrežu tokom obračunskog perioda prenosi u naredni obračunski period u vidu energetskog kredita, koji se koristi za umanjenje potrošnje električne energije u periodima kada je potrošnja električne energije kupca-proizvođača veća od proizvodnje za sopstvene potrebe,

16) neto obračun označava komercijalnu šemu snabdijevanja kod koje se višak električne energije koju kupac-proizvođač isporuči u mrežu tokom obračunskog perioda prenosi u naredni obračunski period u vidu monetarnog kredita, koji se koristi za umanjenje troškova električne energije u periodima kada je potrošnja električne energije kupca-proizvođača veća od proizvodnje za sopstvene potrebe,

17) energetski kredit označava pozitivnu razliku predate više proizvedene električne energije kupca-proizvođača i preuzete električne energije sa mreže tokom obračunskog perioda,

18) monetarni kredit označava novčanu vrijednost razlike predate više proizvedene električne energije kupca-proizvođača u odnosu na količine preuzete sa mreže tokom obračunskog perioda i izračunava se kao proizvod energetskog kredita i jedinične cijene više proizvedene električne energije koja odgovara jediničnoj cijeni komponente energije sadržane u maloprodajnoj cijeni snabdjevača umanjene za 5%,

19) balansna grupa obnovljivih izvora energije je grupa koju čini jedan ili više proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije koji su ostvarili pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa.

(2) Pojmovi koji nisu navedeni u stavu 1. ovog člana imaju značenja iz Zakona o energetici i Zakona o električnoj energiji.

POGLAVLJE II.

PLANIRANJE I PODSTICANJE PROIZVODNJE I POTROŠNJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Član 4.

(1) Korištenjem obnovljivih izvora energije ostvaruju se ciljevi Republike u oblasti energetike preuzeti međunarodnim sporazumima i strateškim dokumentima, a utvrđeni energetskim i klimatskim planom Republike.

(2) Ciljevi Republike o učešću energije iz obnovljivih izvora po godinama, količine predviđene za podsticaj po tehnologijama, pregled vrsta i način ostvarivanja podsticaja, kao i druga pitanja uređuju se Programom o korištenju obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: Program), koji donosi Vlada Republike Srpske.

Član 5.

Program sadrži:

1) očekivanu bruto finalnu potrošnju električne energije, energije grijanja i hlađenja i energije u transportu,

2) sektorske ciljeve, odnosno udjele energije iz obnovljivih izvora u električnoj energiji, grijanju i hlađenju i transportu,

3) maksimalni ukupni instalirani kapacitet po godinama i tehnologijama izražen u kW, kao i maksimalne godišnje količine planirane proizvodnje električne energije po tehnologijama,

4) maksimalni ukupni instalirani kapacitet po godinama za mala postrojenja po tehnologijama, izražen u kW, kao i maksimalne godišnje količine planirane proizvodnje električne energije po tehnologijama (tehnološke kvote), koje su predmet podsticajnih mjera,

5) tehnološke kvote po tehnologijama za zajednice obnovljive energije,

6) način utvrđivanja uvjeta i obima aukcija,

7) druge mjere od značaja za ostvarivanje planiranih ciljeva.

Član 6.

(1) Učešće energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije izračunava se kao bruto potrošnja energije iz obnovljivih izvora podijeljena sa ukupnom finalnom bruto potrošnjom energije, izraženo u procentima.

(2) Bruto finalna potrošnja energije iz obnovljivih izvora predstavlja zbir:

1) bruto finalne potrošnje električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora,

2) bruto finalne potrošnje energije za grijanje i hlađenje proizvedene iz obnovljivih izvora,

3) bruto finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora u transportu.

(3) Način izračunavanja udjela energije iz obnovljivih izvora u bruto finalnoj potrošnji energije u Republici precizira se Programom.

POGLAVLJE III.

RAZVRSTAVANJE I SERTIFIKACIJA POSTROJENJA ZA PROIZVODNU ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

1. Razvrstavanje postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora

Član 7.

Postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije za proizvodnju električne energije, ovisno o primarnom izvoru energije, razvrstavaju se na postrojenja koja koriste:

1) energetski potencijal vodotokova,

2) energiju vjetra,

3) neakumulisanu energiju sunca,

4) energiju koja se dobija iz bio-mase,

5) energiju koja se dobija iz bio-plina,

6) deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda,

7) energiju iz geotermalnih izvora,

8) energiju drugih vidova obnovljivih izvora,

9) energiju više obnovljivih izvora u kombinaciji.

Član 8.

(1) Postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora za koja se može ostvariti pravo na podsticaj proizvodnje električne energije, s obzirom na instaliranu snagu, dijele se na mala i velika postrojenja.

(2) Mala postrojenja su:

1) hidroelektrane, vjetroelektrane i solarne elektrane na zemlji instalirane snage zaključno sa 150 kW,

2) solarne elektrane na objektima, elektrane na bio-masu i bio-plin, deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda instalirane snage zaključno sa 500 kW.

(3) Velika postrojenja su:

1) vjetroelektrane i solarne elektrane na zemlji instalirane snage veće od 150 kW zaključno sa 50.000 kW,

2) solarne elektrane na objektima i elektrane na bio-plin i bio-masu, instalirane snage veće od 500 kW.

2. Sertificiranje postrojenja za proizvodnju električne energije koja koriste obnovljive izvore

Član 9.

(1) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje se proizvođaču električne energije za proizvodno postrojenje koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije

na ekonomski isplativ način uz zaštitu životne sredine i u kojem je osigurano mjerjenje svih energetske veličina.

(2) Pribavljanje sertifikata za proizvodno postrojenje je uvjet za ostvarivanje prava na podsticaj proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora ili za izдавanje garancije o porijeklu električne energije, osim u slučaju propisanim ovim zakonom.

(3) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje se nakon pribavljanja upotrebljene dozvole od nadležnog organa, u skladu sa propisima o uređenju prostora i građenju.

(4) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje Regulatorna komisija za energetiku Republike Srpske (u daljem tekstu: Regulatorna komisija), na zahtjev proizvođača.

(5) Regulatorna komisija vodi Registar izdatih sertifikata za proizvodna postrojenja.

(6) Izuzetno od st. 3. i 4. ovog člana, sertifikat za proizvodno postrojenje kupca-proizvođača ili zajednice obnovljive energije, instalirane snage zaključno sa 50 kW, izdaje nadležni operater distributivnog sistema, kao sastavni dio deklaracije o priključku, na osnovu potvrde o izvedenosti radova iz člana 52. stav 6. ovog zakona, i uz ispunjenje ostalih kriterija propisanih ovim zakonom.

Član 10.

(1) Sertifikat za proizvodno postrojenje izdaje sa na period važenja od:

1) 15 godina za proizvodno postrojenje koje koristi energetski potencijal vodotokova, energiju vjetra i energiju sunca,

2) pet godina za proizvodno postrojenje koje koristi bio-masu i bio-plin.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim se preciznije uređuju kriteriji za izдавanje sertifikata, postupak izdavanja, sadržaj sertifikata, njegovo produženje, prijenos i izmjena, vođenje Registra izdatih sertifikata, kao i pojednostavljena procedura izdavanja sertifikata za proizvodna postrojenja kupaca-proizvođača.

POGLAVLJE IV. PROVOĐENJE SISTEMA PODSTICAJA I BALANSIRANJE

1. Provodenje sistema podsticaja

Član 11.

(1) Operater sistema podsticaja, kao neprofitna organizacija, obavlja administrativno-finansijske i druge operativne poslove sistema podsticaja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora i osniva se u skladu sa propisima kojima se uređuje sistem javnih službi.

(2) Operater sistema podsticaja (u daljem tekstu: Operater podsticaja) ima svojstvo pravnog lica sa javnim ovlašćenjima utvrđenim ovim zakonom i upisuje se u Registar privrednih subjekata.

(3) Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada) donosi odluku kojom se uređuju osnivanje, organizacija, kao i druga pitanja od značaja za rad Operatera podsticaja.

(4) Operater podsticaja finansira se iz naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(5) Nadzor nad radom Operatera podsticaja vrše Ministarstvo i Regulatorna komisija, u okviru nadležnosti utvrđenih ovim zakonom.

(6) Korištenje sredstava od naknade za obnovljive izvore energije od strane Operatera podsticaja podliježe reviziji, koju vrši služba nadležna za reviziju javnog sektora Republike.

(7) Operater podsticaja podnosi Vladi izvještaj o svom radu i finansijski izvještaj, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Član 12.

Nadležnosti Operatera podsticaja su da:

1) vodi evidenciju o ukupnim količinama proizvedene električne energije i instaliranim kapacitetima proizvodnih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije, čiji su podaci javno dostupni,

2) vodi evidenciju o planiranu i ostvarenoj proizvodnji električne energije i kapacitetima proizvodnih postrojenja za koje je ostvareno pravo na podsticaj, čiji su podaci javno dostupni,

3) vodi evidenciju o planiranoj proizvodnji električne energije i kapacitetima proizvodnih postrojenja za koje je proizvođač ostvario preliminarno pravo na podsticaj,

4) provodi postupke aukcija za velika postrojenja u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom o aukcijama,

5) zaključuje ugovor o otkupu električne energije, ugovor o premiji sa proizvođačima koji su ostvarili pravo na podsticaj na osnovu odluka donesenih u sistemu podsticaja, u skladu sa odredbama ovog zakona,

6) vrši obračun i isplatu sredstava za električnu energiju proizvedenu u postrojenjima koja ostvaruju pravo na podsticaj, te javno objavljuje godišnji izvještaj o isplaćenim sredstvima po proizvodnim postrojenjima, najkasnije do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu,

7) zaključuje ugovore sa snabdjevačima krajnjih kupaca u Republici, kao i sa kupcima koji električnu energiju za vlastite potrebe nabavljaju direktno na tržištu, te u skladu sa potpisanim ugovorima vrši fakturiranje i naplatu naknade za obnovljive izvore energije,

8) vrši prodaju električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni na tržištu električne energije,

9) vrši preraspodjelu količina električne energije iz sistema obaveznog otkupa na snabdjevače krajnjih kupaca u Republici, u slučaju nemogućnosti prodaje električne energije na tržištu ili u slučaju kada je cijena za 20% manja od prosječne referentne tržišne cijene u prethodnih 12 mjeseci, koju je utvrdila Regulatorna komisija,

10) zaključuje ugovor o prodaji električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni sa izabranim ponuđačima ili snabdjevačima krajnjih kupaca,

11) vrši fakturiranje i naplatu prodane električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni od izabranog ponuđača ili snabdjevača krajnjih kupaca,

12) vrši prodaju garancija o porijeklu za električnu energiju za koju se ostvaruje pravo na podsticaj,

13) donosi pravila rada Operatera podsticaja, uz saglasnost Regulatorne komisije,

14) donosi uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije,

15) preuzima balansnu odgovornost za proizvodnju električne energije za koju se ostvaruje pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni i snosi troškove balansiranja u skladu sa članom 17. ovog zakona,

16) vrši obračun debalansa u skladu sa uputstvom o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije,

17) izrađuje i dostavlja Vladi izvještaj o ostvarenju ciljeva u skladu sa Programom iz člana 4. stav 2. ovog zakona za tekuću godinu, najkasnije do 30. novembra,

18) deponuje sredstva koja predstavljaju mjere osiguranja od proizvođača koji su ostvarili preliminarno pravo na podsticaj,

19) vrši obračun i prijenos sredstava Fondu za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske,

20) obavlja i druge poslove neophodne za provođenje sistema podsticaja.

Član 13.

Pravilima rada iz člana 12. tačka 13) ovog zakona uređuju se:

1) način i ostvarivanje prava i obaveza učesnika u sistemu podsticaja, u skladu sa propisima kojima se uređuje sistem podsticaja,

2) način dostavljanja planova proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, te način praćenja ostvarenja planova,

3) način vođenja evidencija o proizvođačima koji ostvaruju pravo na podsticaj, kao i o proizvođačima koji ostvaruju preliminarno pravo na podsticaj,

4) način izdavanja potvrde za energiju i način vođenja evidencije o podnesenim zahtjevima i izdatim potvrdoma,

5) način i rokovi zaključenja ugovora, izmjene i dopune ugovora, prestanak važenja i raskid ugovora,

6) balansna pripadnost proizvođača i balansna odgovornost učesnika sistema podsticaja,

7) način prodaje električne energije proizvedene u sistemu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni,

8) način dostavljanja i vrste podataka od proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora koji su ostvarili pravo na podsticaj,

9) način razmjenje podataka sa operaterom sistema na čiju mrežu su priključena proizvodna postrojenja,

10) uvjeti i način obračuna, fakturiranja, finansijskog poravnjanja i naplate za električnu energiju proizvedenu u sistemu podsticaja,

11) način prodaje garancije o porijeklu,

12) instrumenti osiguranja plaćanja preuzete i predate energije i njihovo korištenje u sistemu obaveznog otkupa,

13) druga pitanja u vezi sa provođenjem sistema podsticaja.

Član 14.

(1) Operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema odgovoran je za očitavanje i obračun električne energije isporučene na mrežu, kao i svih drugih energetskih veličina u proizvodnom postrojenju koje koriste obnovljive izvore energije, uključujući bruto proizvodnju, vlastitu potrošnju i potrošnju za vlastite potrebe.

(2) Operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema mjesечно vrši obračun električne energije od proizvođača koji su ostvarili pravo na podsticaj i dostavlja izvještaj proizvođaču i Operateru podsticaja, kao i izvještaj o ukupno predatoj električnoj energiji krajnjim kupcima na svom području.

Član 15.

(1) Operater podsticaja, Regulatorna komisija i operater distributivnog, odnosno prijenosnog sistema imaju neometan pristup postrojenjima u skladu sa pravilima koja važe za elektroenergetsku postrojenja i svim podacima koji se odnose na postrojenje i energente koji se u njemu koriste, a u svrhu ispunjenja obaveza propisanih ovim zakonom.

(2) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije dužan je da omogući neometan rad predstavnicima Operatera podsticaja, Regulatorne komisije i operatera distributivnog, odnosno prijenosnog sistema.

Član 16.

(1) Snabdjevač krajnjih kupaca dostavlja izvještaje Operateru podsticaja o ukupno prodatoj električnoj energiji i ukupno obračunatom iznosu naknade sadržane u izdatim fakturama za utrošenu električnu energiju.

(2) Snabdjevač krajnjih kupaca dužan je obračunatu naknadu za obnovljive izvore energije uplatiti na račun Operatera podsticaja.

(3) U slučaju raspodjele planirane proizvodnje električne energije na snabdjevace krajnjih kupaca u Republici, u skladu sa članom 12. tačka 9) ovog zakona, snabdjevač je dužan da preuzeme i plati Operateru podsticaja pripadajući udio električne energije po važećoj referentnoj tržišnoj cijeni.

2. Balansiranje

Član 17.

(1) Proizvođač električne energije za koju je ostvareno pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa član je balansne grupe obnovljivih izvora energije.

(2) Operater podsticaja je balansno odgovoran za balansnu grupu obnovljivih izvora energije.

(3) Proizvođač električne energije koji je ostvario pravo na podsticaj proizvodnje električne energije u jednom ili više malih postrojenja čija je ukupna instalirana snaga manja ili jednaka 150 kW ne prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i ne snosi troškove balansiranja.

(4) Proizvođač električne energije koji je ostvario pravo na podsticaj proizvodnje električne energiju u jednom ili više malih postrojenja čija je ukupna instalirana snaga veća od 150 kW prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i snosi troškove balansiranja.

(5) Proizvođač električne energije koji je ostvario preliminarno pravo na podsticaj, u skladu sa odredbama ovog zakona, u periodu od prvog priključenja na mrežu do isteka šest mjeseci od dana dobivanja upotrebljene dozvole, može biti član balansne grupe obnovljivih izvora energije, pri čemu snosi troškove balansiranja u skladu sa ovim zakonom i uputstvom o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije.

Član 18.

(1) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima koji ostvaruje pravo na tržišnu premiju odgovoran je za balansiranje i plaća troškove balansiranja proizvodnje u skladu sa propisima koji uredjuju ovu oblast.

(2) Proizvođač iz stava 1. ovog člana postaje odgovoran za balansiranje na jedan od sljedećih načina:

1) zaključivanjem ugovora sa Neovisnim operaterom sistema BiH o neposrednoj balansnoj odgovornosti, ukoliko je proizvođač balansno odgovorna strana,

2) zaključivanjem ugovora o prijenosu balansne odgovornosti na balansno odgovornu stranu.

Član 19.

(1) Troškove koji nastanu pri obavljanju poslova balansiranja Operater podsticaja prenosi na članove balansne grupe obnovljivih izvora.

(2) Sredstva za pokrit će troškova balansiranja balansne grupe obnovljivih izvora energije osigurava Operater podsticaja iz sljedećih izvora:

1) naplate troškova balansiranja članova balansne grupe obnovljivih izvora energije,

2) naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(3) Operater podsticaja, uz saglasnost Regulatorne komisije, donosi uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije, kojim se propisuju:

1) postupak registracije članova balansne grupe obnovljivih izvora energije,

2) način obračuna debalansa proizvođača i grupe kao cjeline, te način realizacije plaćanja troškova balansiranja za članove balansne grupe obnovljivih izvora energije,

3) način pripreme i dostavljanje planova proizvodnje,

4) ostala pitanja vezana za nesmetan rad balansne grupe obnovljivih izvora energije.

POGLAVLJE V.

GARANCIJA O PORIJEKLU ELEKTRIČNE ENERGIJE PROIZVEDENE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA

Član 20.

(1) Garancija o porijeklu električne energije iz obnovljivih izvora energije (u daljem tekstu: Garancija o porijeklu) izdaje se na zahtjev proizvođača električne energije iz obnovljivih izvora energije za koju ne ostvaruje pravo na podsticaj ili na zahtjev Operatera podsticaja za električnu energiju za koju je ostvareno pravo na podsticaj.

(2) U slučaju kada se proizvodno postrojenje nalazi na teritoriji više država, odnosno entiteta, garancija o porijeklu može se izdati bez pribavljanja sertifikata za proizvodno postrojenje za pripadajući dio proizvedene električne energije, na osnovu podataka nadležnih institucija i operatera elektroenergetskog sistema.

(3) Garancija o porijeklu izdaje se samo jednom za jedinicu količinu električne energije proizvedene u određenom periodu, o čemu se vodi posebna evidencija.

(4) Regulatorna komisija izdaje garanciju o porijeklu, vrši prijenos i poništavanje garancije o porijeklu.

(5) Regulatorna komisija donosi pravilnik o garanciji o porijeklu za električnu energiju kojim se uređuju sadržaj garancije, uvjeti i postupak izdavanja, prijenos i poništavanje garancije o porijeklu, vođenje Registra garancija o porijeklu električne energije i drugo.

Član 21.

(1) Garancija o porijeklu izdaje se za električnu energiju proizvedenu u određenom periodu na osnovu podataka o proizvedenim količinama električne energije utvrđenih mjerjenjem.

(2) Garancija o porijeklu može se upotrijebiti u roku od godinu dana od dana izdavanja, a nakon upotrebe ili isteka roka važenja, garancija o porijeklu se poništava.

(3) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije koji je ostvario pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju utvrđenu u postupku aukcije, nema pravo na garanciju o porijeklu.

Član 22.

(1) Garancija o porijeklu izdata u drugim državama priznaje se u Republici po principu reciprociteta i u skladu sa zaključenim međunarodnim sporazumima.

(2) Regulatorna komisija, uz saglasnost Vlade, može pristupiti relevantnim međunarodnim tijelima za izdavanje garancija o porijeklu ili pristupiti regionalnim udruženjima u Energetskoj zajednici, te izvršiti nabavku opreme i korisničkih programa neophodnih za članstvo u tim tijelima.

(3) Sredstva za nabavku opreme, programa i članarine u tijelima iz stava 2. ovog člana, osiguravaju se iz sredstava prikupljenih po osnovu naknade za obnovljive izvore energije.

POGLAVLJE VI.

MJERE PODSTICAJA ZA PROIZVODNJU I KORIŠTENJE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH IZVORA ENERGIJE

1. Mjere podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije

Član 23.

(1) Proizvođač električne energije u novim postrojenjima iz obnovljivih izvora energije može ostvariti pravo na sljedeće vrste podsticaja:

1) pravo na pogodnosti prilikom priključenja na mrežu,

2) pravo na obavezan otkup proizvedene električne energije po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju za

prodaju na tržištu ili potrošnju za vlastite potrebe za mala postrojenja,

3) pravo na tržišnu premiju za električnu energiju koju prodaje na tržištu, utvrđenu u postupku aukcije za velika postrojenja.

(2) Proizvođač električne energije za istu količinu električne energije ne može ostvariti pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni i pravo na premiju.

Član 24.

Pravo na podsticaj iz člana 23. stav 1. t. 2) i 3) ovog zakona može ostvariti proizvođač ako:

- 1) proizvodi električnu energiju u malim i velikim postrojenjima,
- 2) količine električne energije, odnosno instalirani kapaciteti proizvodnih postrojenja ne prelaze tehnološke kvote za određenu godinu utvrđene Programom,
- 3) posjeduje sertifikat za proizvodno postrojenje,
- 4) u postrojenju nije ugrađena oprema koja je korištena.

Član 25.

(1) Na vodotoku čija je dužina manja od 10 km, pravo na podsticaj može ostvariti samo jedno proizvodno postrojenje.

(2) Na vodotoku čija je dužina veća od 10 km, pravo na podsticaj može ostvariti postrojenje čiji su krajnji dijelovi – vodozahvat i mašinska zgrada udaljeni najmanje 5 km od krajnjih dijelova drugih proizvodnih postrojenja.

(3) U slučaju izgradnje više solarnih elektrana na istom objektu, sve izgrađene elektrane smatraće se jednim postrojenjem u pogledu instalirane snage iz člana 8. ovog zakona, a u svrhu određivanja vrste i visine podsticaja novoizgrađene solarne elektrane.

Član 26.

(1) Proizvođaču električne energije iz malog postrojenja koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć srazmerno se umanjuje garantirana otkupna cijena ili premija.

(2) Proizvođaču električne energije iz velikog postrojenja koji je u periodu investiranja primao državnu pomoć srazmerno se umanjuje tržišna premija ostvarena u postupku aukcije.

(3) Pod državnom pomoći iz st. 1. i 2. ovog člana podrazumijeva se svaka direktna ili indirektna pomoć u vidu davanja u novcu, materijalu i opremi, subvencija i poreznih olakšica.

Član 27.

Proizvođač koji u postrojenjima u eksploataciji, u kojima je izvršena rekonstrukcija, proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije ima pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju za dio proizvedene električne energije koja je rezultat povećanja kapaciteta dobivenog rekonstrukcijom.

1.1. Pogodnosti prilikom priključenja na mrežu

Član 28.

(1) Operater distributivnog sistema dužan je da svakom novom proizvođaču za mala postrojenje, koji zahtijeva priključenje na distributivnu mrežu, izradi i dostavi, o svom trošku, detaljnu analizu mogućnosti i uvjeta za priključenje, sa procjenom troškova priključenja i vremenskim okvirom za realizaciju predloženog načina priključenja.

(2) Operater distributivnog sistema, uz saglasnost Regulatorne komisije, donosi pravilnik kojim se preciznije propisuju način, uvjeti i postupak priključenja na mrežu, ostvarivanje pogodnosti, kriteriji za podjelu troškova priključenja i druga pitanja.

Član 29.

Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije priključuje se na prijenosnu mrežu u skladu sa propisima kojima se uređuje priključenje postrojenja na prijenosnu mrežu.

1.2. Pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni i pravo na premiju

Član 30.

(1) Proizvođač električne energije iz malih postrojenja, koji ispunjava uvjete iz čl. 24. i 25. ovog zakona, ima pravo na jednu od sljedećih vrsta podsticaja:

1) pravo na obavezan otkup proizvedene električne energije u cijelosti ili djelimično po garantiranoj otkupnoj cijeni, ili

2) pravo na premiju za proizvedenu električnu energiju koju prodaje na tržištu ili koju koristi za vlastite potrebe.

(2) Pravo na obavezan otkup električne energije po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju iz stava 1. ovog člana može se ostvariti u trajanju do 15 godina.

Član 31.

(1) Garantiranu otkupnu cijenu i premiju za mala postrojenja utvrđuje Regulatorna komisija u skladu sa metodologijom propisanom Pravilnikom o podsticaju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(2) Na osnovu metodologije iz stava 1. ovog člana, Regulatorna komisija, uz saglasnost Vlade, donosi odluku o visini garantiranih otkupnih cijena i premija za mala postrojenja.

(3) Garantirana otkupna cijena je nepromjenljiva u periodu trajanja prava na podsticaj.

(4) Premija za mala postrojenja je promjenjiva i izračunava se kao razlika između garantirane otkupne cijene za dato postrojenje i referentne tržišne cijene.

(5) Referentnu tržišnu cijenu utvrđuje Regulatorna komisija, najkasnije do 10. u mjesecu za prethodni kvartal, kao prosječnu ostvarenu veleprodajnu cijenu ostvarenu u prethodnom kvartalu u Bosni i Hercegovini i/ili na dvije berze u zemljama u okruženju.

(6) Regulatorna komisija najmanje jednom godišnje provjerava nivo garantiranih otkupnih cijena i premija za mala postrojenja.

(7) Za potrebe utvrđivanja visine garantiranih otkupnih cijena i premija iz stava 2. ovog člana, mala postrojenja dijele se na:

1) hidroelektrane instalirane snage zaključno sa 150 kW;

2) vjetroelektrane instalirane snage zaključno sa 150 kW;

3) solarne elektrane na zemlji instalirane snage zaključno sa 150 kW;

4) solarne elektrane na objektima:

1. instalirane snage zaključno sa 50 kW,

2. instalirane snage veće od 50 kW zaključno sa 500 kW;

5) elektrane na bio-masu i bio-plin, deponijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda:

1. instalirane snage zaključno sa 50 kW,

2. instalirane snage veće od 50 kW zaključno sa 500 kW.

(8) Prilikom zaključivanja ugovora o obaveznom otkupu po garantiranoj otkupnoj cijeni, odnosno ugovora o dodjeli premije za mala postrojenja, primjenjuju se garantirane otkupne cijene iz odluke koja je na snazi u vrijeme zaključivanja ugovora.

(9) Izuzetno od stava 5. ovog člana, visina garantirane otkupne cijene može se mijenjati u slučaju promjene:

1) kursa konvertibilne marke u odnosu na kurs eura u BiH u iznosu većem od 10%,

2) instalirane snage u slučaju iz člana 25. stav 3. ovog zakona.

Član 32.

Pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora u malim postrojenjima ostvaruje na osnovu rješenja, koje donosi Regulatorna komisija na zahtjev proizvođača, nakon izgradnje objekata i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom.

Član 33.

(1) Nositelj projekta koji gradi malo postrojenje može ostvariti preliminarno pravo na podsticaj obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju ako ispunjava uvjete iz člana 24. stav 1. t. 1) i 2), te ako je upisan u Registar projekata.

(2) Nositelj projekta iz stava 1. ovog člana uz zahtjev za sticanje preliminarnog prava prilaže sljedeće dokumente:

1) revidiran glavni projekt,

2) građevinsku dozvolu izdatu od nadležnog organa u skladu sa propisima koji uređuju oblast građenja.

(3) Rješenje o preliminarnom pravu na podsticaj za malo postrojenje donosi Regulatorna komisija.

(4) Period trajanja preliminarnog prava iz stava 3. ovog člana predstavlja maksimalni period u kojem je nositelj projekta dužan pribaviti upotrebnu dozvolu za malo postrojenje i on iznosi:

1) godinu dana za solarne elektrane,

2) dvije godine za ostale elektrane.

(5) Nositelj projekta dužan je da, najkasnije 30 dana od dana prijema rješenja iz stava 3. ovog člana, dostavi Operateru podsticaja zahtjev za zaključenje predugovora o pravu na podsticaj sa bankarskom garancijom ili depozitom u visini od 2% od vrijednosti investicije iz glavnog projekta.

(6) Nositelj projekta koji je ostvario preliminarno pravo i Operater podsticaja dužni su da zaključe predugovor o preliminarnom pravu u roku od 60 dana od dana prijema rješenja iz stava 3. ovog člana, a u suprotnom prestaje važiti rješenje o preliminarnom pravu.

(7) Rješenjem iz stava 3. ovog člana, te potpisivanjem predugovora o preliminarnom pravu na podsticaj, u skladu sa ovim članom, nositelj projekta rezervira količine za podsticaj i stiče mogućnost da ostvari pravo na podsticaj u periodu koji ne može biti duži od šest mjeseci od isteka roka iz stava 4. ovog člana.

Član 34.

Regulatorna komisija, uz saglasnost Vlade, donosi pravilnik o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora kojim se uređuju:

1) postupak za ostvarivanje prava na podsticaj i preciziraju uvjeti za ostvarivanje prava na podsticaj,

2) postupak za ostvarivanje prava na podsticaj za proizvodna postrojenja u eksplataciji koja su izvršila rekonstrukciju i preciziraju kriteriji za ostvarivanje prava na podsticaj za ta postrojenja,

3) kriteriji za umanjenje podsticajnih mjera za proizvodna postrojenja koja su u periodu investiranja primila državnu pomoć,

4) mjerjenje, očitavanje i obračun električne energije za koju se ostvaruje pravo na podsticaj,

5) period na koji se ostvaruje pravo na podsticaj i zaključivanje ugovora o podsticaju,

6) način utvrđivanja troškova rada Operatera podsticaja,

7) način provjere količina električne energije za podsticanje po tehnologijama (tehnoloških kvota) i izdavanje odgovarajućih potvrda za energiju za mala postrojenja od Operatera podsticaja,

8) način utvrđivanja iznosa sredstava potrebnih za funkcioniranje sistema podsticanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

9) metodologija utvrđivanja garantirane otkupne cijene, referentne tržišne cijene, premije za mala postrojenja i granični iznos premije za velika postrojenja,

10) druga pitanja od značaja za provođenje sistema podsticaja.

Član 35.

(1) Proizvođač električne energije iz velikih postrojenja koji ispunjava uvjete iz čl. 24. i 25. ovog zakona ima pravo na tržišnu premiju za proizvedenu električnu energiju koju prodaje na tržištu.

(2) Tržišna premija iz stava 1. ovog člana je promjenljiva i izračunava se kao razlika između prodajne cijene električne energije ponuđača iz postupka aukcije i referentne tržišne cijene, utvrđene u skladu sa članom 31. stav 5. ovog zakona.

(3) Prodajna cijena električne energije ponuđača iz postupka aukcije je nepromjenljiva u periodu trajanja prava na podsticaj, osim u slučaju promjene kursa konvertibilne marke u odnosu na kurs eura u BiH, u iznosu većem od 10%.

(4) Pravo na tržišnu premiju ostvaruje se nakon provedenog postupka aukcije, izgradnje postrojenja i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom.

(5) Proizvođač električne energije iz velikih postrojenja pravo na tržišnu premiju ostvaruje na period do 15 godina.

Član 36.

(1) Aukcija je postupak javnog nadmetanja s ciljem prikupljanja ponuda za izgradnju postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i ostvarenja prava na podsticaj, pri čemu je predmet nadmetanja prodajna cijena električne energije proizvedene u velikim postrojenjima, po dатој tehnologiji i kapacitetu u skladu sa Programom.

(2) Aukcija može biti otvorena i lokacijska.

(3) Otvorena aukcija se provodi za određenu tehnologiju i utvrđeni kapaciteti, u kojoj mogu učestvovati svi zainteresirani ponuđači koji su za izgradnju objekta pribavili lokacijske uvjete i ekološku dozvolu.

(4) Na otvorenu aukciju mogu se prijaviti zainteresirani ponuđači i sa dijelom instaliranog kapaciteta postrojenja.

(5) Lokacijska aukcija se provodi za određenu tehnologiju i utvrđeni kapacitet na lokaciji koju je prethodno utvrđila Vlada i na kojoj će se graditi objekat za koji su pribavljeni lokacijski uvjeti i ekološka dozvolu.

Član 37.

Vlada, na prijedlog ministarstva nadležnog za energetiku (u daljem tekstu: Ministarstvo), svake dvije godine, donosi odluku o provođenju postupka aukcije, kojom se utvrđuju tehnološke kvote, koje su predmet aukcije za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora za velika postrojenja, a koja se objavljuje šest mjeseci prije provođenja aukcije.

Član 38.

(1) Odlukom iz člana 37. ovog zakona uređuju se:

1) obim aukcije, odnosno maksimalni nivoi ukupnog instaliranog kapaciteta iz tehnologija obnovljivih izvora koje su predmet aukcije,

2) količine planirane električne energije koje su predmet podsticaja,

- 3) minimalni i maksimalni prag ponude,
- 4) način i uvjeti pod kojima se može mijenjati obim aukcije,
- 5) maksimalni period za početak rada postrojenja koje je predmet aukcije,
- 6) instrumenti osiguranja ponude u vidu bankarske garantije ili depozita, iskazani kao procenat od vrijednosti ukupne investicije projekta koji je predmet aukcije,
- 7) način izračunavanja promjenljive tržišne premije,
- 8) trenutna referentna tržišna cijena,
- 9) druga pitanja od značaja za predmetnu aukciju.

(2) Ukoliko provedena aukcija za određenu tehnologiju nije dovela do planiranog obima, razlika između planiranog i ostvarenog obima je predmet ponovljenog postupka aukcije za tu tehnologiju ili se, u slučaju da nije bilo dovoljno ponuda u dva postupka aukcije zaređom, razlika između planiranog i ukupnog obima ponuda dodaje obimu ponovljenih aukcija za druge tehnologije.

(3) Izmijenjeni obim aukcije iz stava 2. ovog člana ne može prelaziti ukupne tehnološke kvote predviđene odlukom o provođenju postupka aukcije, pri čemu ukupne kvote po tehnologijama iz Programa ne mogu biti prekoračene.

(4) U slučaju da se provodi lokacijska aukcija, pored elemenata iz stava 1. ovog člana, odluka sadrži i podatke o lokaciji i raspoloživoj dokumentaciji za planirani objekat.

Član 39.

(1) Postupak aukcije provodi Operater podsticaja, na osnovu odluke Vlade iz člana 37. ovog zakona, u skladu sa pravilnikom o aukcijama.

(2) Maksimalnu prodajnu cijenu i referentnu tržišnu cijenu za potrebe aukcije utvrđuje Regulatorna komisija, u skladu sa metodologijom propisanom Pravilnikom o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije.

(3) Maksimalna prodajna cijena se utvrđuje i objavljuje nakon isteka roka za dostavljanje ponuda u postupku aukcije, a prije njihovog otvaranja.

(4) Kriterij za izbor najpovoljnijeg ponuđača je najniža ponuđena prodajna cijena električne energije za datu tehnologiju, pri čemu se ponuda čija je cijena veća od maksimalne prodajne cijene iz stava 3. ovog člana odbacuje.

(5) Regulatorna komisija je nadležna da nadzire postupak aukcija, te u slučaju neusklađenosti nalaže Operateru podsticaja otklanjanje nepravilnosti.

Član 40.

(1) Nakon provedenog postupka aukcije Operater podsticaja dostavlja Vladi izvještaj o provedenoj aukciji i prijedlog rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača.

(2) Rješenje o izboru najpovoljnijeg ponuđača donosi Vlada.

- (3) Rješenje iz stava 2. ovog člana sadrži:
  - 1) naziv izabranog ponuđača,
  - 2) osnovne tehničke podatke o postrojenju, uključujući primarni izvor energije, instaliranu snagu i planiranu godišnju proizvodnju električne energije,
  - 3) visinu prodajne cijene proizvedene električne energije ostvarene u postupku aukcije,
  - 4) način obračuna promjenljive tržišne premije,
  - 5) rok za izgradnju objekta,
  - 6) visinu garancije za realizaciju projekta,
  - 7) druge podatke od značaja za konkretnu aukciju.

(4) Protiv rješenja Vlade iz stava 2. ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

(5) U slučaju da izabrani ponuđač ne pribavi upotrebnu dozvolu u roku za izgradnju objekata propisanim rješenjem iz

stava 2. ovog člana, izabranom ponuđaču se umanjuje ponuđena prodajna cijena električne energije u iznosu od 1% za svaki mjesec kašnjenja u realizaciji projekta, pri čemu maksimalno umanjenje može iznositi 12%.

Član 41.

(1) Izabrani ponuđač iz člana 40. stav 2. ovog zakona i Operater podsticaja dužni su da zaključe predugovor o premiji u roku od 30 dana od dana prijema rješenja Vlade o izboru najpovoljnijeg ponuđača, a u suprotnom prestaje važiti rješenje Vlade.

(2) Ako izabrani ponuđač ne zaključi predugovor, Operater podsticaja je dužan da, u roku od osam dana od dana isteka roka iz stava 1. ovog člana, obavijesti Vladu o tome.

(3) Maksimalno kašnjenje izabranog ponuđača iz člana 40. stav 2. ovog zakona u realizaciji projekta, odnosno pribavljanju upotrebine dozvole iznosi godinu dana.

(4) Protekom roka iz stava 3. ovog člana prestaje važiti rješenje iz člana 40. stav 2. ovog zakona i predugovor iz stava 1. ovog člana.

(5) U slučajevima isteka rokova iz st. 1. i 4. ovog člana, Operater podsticaja, najkasnije u roku od osam dana od isteka datih rokova, aktivira bankarsku garanciju.

(6) U slučaju iz stava 2. ovog člana, Vlada može izabrati drugorangiranog ponuđača.

Član 42.

Nakon izgradnje objekta i ispunjenja drugih uvjeta u skladu sa ovim zakonom, pravo na tržišnu premiju proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora u velikim postrojenjima ostvaruje na osnovu rješenja koje donosi Regulatorna komisija.

Član 43.

Regulatorna komisija donosi pravilnik o aukcijama kojim se uređuje provođenje postupka aukcija, a naročito:

- 1) zadaci Operatera podsticaja i učesnika aukcija,
- 2) priprema procesa aukcije,
- 3) način raspisivanja javnog poziva za dostavu ponudu za aukciju,
- 4) sadržaj ponude i način dostavljanja ponuda,
- 5) instrumenti finansijskog osiguranja ponude,
- 6) provjera urednosti ponuda,
- 7) način ocjene i rangiranje ponuda,
- 8) način donošenja rješenja o izboru najpovoljnijeg ponuđača,
- 9) način obavještavanja javnosti o postupku aukcije,
- 10) druga pitanja koja se odnose na postupak aukcije.

1.3. Predugovori i ugovori o podsticaju

Član 44.

(1) Operater podsticaja izrađuje standardne obrasce predugovora i ugovora o podsticaju, ovisno o vrsti podsticaja, i to:

- 1) predugovor o obaveznom otkupu električne energije po garantiranoj otkupnoj cijeni,
  - 2) predugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz malih postrojenja,
  - 3) predugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz velikih postrojenja,
  - 4) ugovor o garantiranom otkupu električne energije po garantiranoj otkupnoj cijeni,
  - 5) ugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz malih postrojenja,
  - 6) ugovor o premiji za proizvodnju električne energije iz velikih postrojenja.
- (2) Operater podsticaja zaključuje predugovor ili ugovor o podsticaju na osnovu rješenja Regulatorne komisije ili na

osnovu rješenja Vlade o izboru najpovoljnijeg ponuđača u postupku aukcije.

(3) Proizvođač električne energije u malim postrojenjima, koji je ostvario preliminarno pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni ili u vidu premije, u skladu sa ovim zakonom, dužan je da zaključi odgovarajući predugovor sa Operaterom podsticaja.

(4) Predugovor iz stava 3. ovog člana obavezno sadrži odredbe vezane za period trajanja predugovora, maksimalno dozvoljeno vrijeme izgradnje postrojenja, obaveze proizvođača, tehničke podatke o postrojenju, planiranoj proizvodnji, visinu prodajne cijene električne energije ostvarene u postupku aukcije, način izračunavanja promjenljive tržišne premije i drugo.

(5) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima, koji je rješenjem Vlade izabran kao najpovoljniji ponuđač u postupku aukcije, dužan je da sa Operaterom podsticaja zaključi predugovor o premiji.

(6) Predugovor iz stava 5. ovog člana obavezno sadrži odredbe vezane za period trajanja predugovora, maksimalno dozvoljeno vrijeme izgradnje postrojenja, obaveze proizvođača, tehničke podatke o postrojenju, planiranoj proizvodnji, visinu prodajne cijene električne energije ostvarene u postupku aukcije, način izračunavanja promjenljive tržišne premije i drugo.

(7) Proizvođač električne energije u malim postrojenjima, koji je ostvario pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni ili pravo na premiju, ima pravo da zaključi ugovor o obaveznom otkupu električne energije po garantiranoj otkupnoj cijeni ili ugovor o premiji sa Operaterom podsticaja.

(8) Proizvođač električne energije u velikim postrojenjima, koji je ostvario pravo na podsticaj u vidu tržišne premije, ima pravo da zaključi ugovor o premiji sa Operaterom podsticaja.

(9) Ugovorima iz st. 7. i 8. ovog člana obavezno se definiraju premija, garantirana otkupna cijena i prodajna cijena električne energije, period trajanja ugovora, tehnički podaci o postrojenju i planiranoj proizvodnji, kao i obaveze proizvođača u pogledu dostavljanja podataka Operateru podsticaja.

Član 45.

(1) Proizvođaču koji je ostvario pravo na podsticaj to pravo prestaje u sljedećim slučajevima:

1) istekom vremena na koje je dato pravo na podsticaj, odnosno istekom ugovora o podsticaju,

2) ukidanjem rješenja o pravu na podsticaj,

3) poništenjem rješenja o pravu na podsticaj.

(2) Nakon prestanka prava na podsticaj u slučajevima iz stava 1. ovog člana, proizvođač nema pravo da za isto postrojenje ponovo zatraži pravo na podsticaj.

(3) Regulatorna komisija može ukinuti rješenje o podsticaju u sljedećim slučajevima:

1) ako je istekao sertifikat za proizvodno postrojenje, a nije pokrenut postupak izdavanja novog sertifikata u skladu sa propisima,

2) ako proizvođač proizvodi električnu energiju suprotno uvjetima koji su utvrđeni rješenjem,

3) ako proizvođač ne izvršava obaveze iz ugovora ili predugovora o podsticaju,

4) na zahtjev proizvođača koji je ostvario pravo na podsticaj.

(4) Regulatorna komisija može poništiti rješenje o podsticaju u sljedećim slučajevima:

1) ako je rješenje doneseno na osnovu neistinitih podataka, uključujući podatke o starosti opreme i tehničkim i energetskim parametrima elektrane,

2) u drugim slučajevima, u skladu sa zakonom.

(5) Poništenjem ili ukidanjem rješenja o podsticaju prestaje važiti ugovor o pravu na podsticaj.

1.4. Sredstva za podsticanje

Član 46.

(1) Sredstva za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora osiguravaju se iz:

1) naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora,

2) prihoda od prodaje garancija o porijeklu za električnu energiju iz sistema podsticaja,

3) prihoda po osnovu aktiviranja sredstava osiguranja za preliminarno pravo na podsticaj.

(2) Krajnji kupac električne energije u Republici obavezan je da plaća naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora kao dodatak na cijenu električne energije.

(3) Snabdjevač električnom energijom dužan je da na računu za utrošenu električnu energiju, koji dostavlja krajnjim kupcima, odvojeno iskaže naknadu za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(4) Visinu naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora utvrđuje Regulatorna komisija odlukom, uz saglasnost Vlade.

Član 47.

(1) Iz sredstava za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora osiguravaju se sredstva za:

1) premije za električnu energiju iz obnovljivih izvora,

2) dio troškova balansiranja,

3) troškove rada Operatera podsticaja,

4) dio troškova koji se odnose na funkcioniranje sistema izdavanja garancija o porijeklu, u skladu sa članom 22. stav 3. ovog zakona,

5) unapređenje mjera energetske efikasnosti i promicanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(2) Troškove rada Operatera podsticaja, na bazi opravdanih troškova, utvrđuje Regulatorna komisija u postupku utvrđivanja visine naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora.

(3) Fondu za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti Republike Srpske pripada 10% sredstava prikupljenih po osnovu naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora radi realizacije mjera iz stava 1. tačka 5) ovog člana, a iz kojih se sufinsansira i izgradnja elektrana za vlastite potrebe.

2. Mjere za podsticanje korištenja obnovljivih izvora energije za grijanje i hlađenje i u transportu

Član 48.

(1) S ciljem ispunjenja obaveza propisanih Programom iz člana 4. ovog zakona koje se odnose na učešće obnovljivih izvora u proizvodnji energije za grijanje i hlađenje, Vlada može uvesti sljedeće podsticajne mjere:

1) subvencije i druge olakšice za domaću proizvodnju i nabavku opreme koja se koristi za potrebe grijanja i hlađenja upotrebom obnovljivih izvora energije (solarni kolektori za pripremu tople vode, toplotne pumpe za korištenje aerotermealne, geotermalne i hidrotermalne energije i drugo),

2) uvođenje obaveze velikim proizvođačima toplotne energije (industrijske i gradske toplane) da dio toplotne energije proizvode iz obnovljivih izvora energije,

3) druge podsticajne mjere.

(2) Pored podsticajnih mjeru iz stava 1. ovog člana, jedinica lokalne samouprave može:

1) uvesti podsticajne mjeru za proizvođače toplotne energije iz obnovljivih izvora energije,

2) propisati uvjete pod kojima je distributer toplotne energije dužan da priključi proizvođača toplotne energije iz

obnovljivih izvora energije na svoju distributivnu mrežu i da mu ponudi priključenje i otkup toplotne energije.

(3) Jedinica lokalne samouprave, najmanje jednom godišnje, obavještava Ministarstvo o planiranim i ostvarenim podsticajnim mjerama iz stava 2. ovog člana.

Član 49.

Vlada može uvesti određene mјere za razvoj tržišta goriva iz obnovljivih izvora energije u sektoru transporta i za razvoj odgovarajuće infrastrukture, a koje se odnose na:

- 1) podsticanje razvoja proizvodnje bio-goriva i drugih alternativnih goriva (vodonika i električne energije),
- 2) razvoj tržišta bio-goriva i drugih alternativnih goriva,
- 3) veće korištenje bio-goriva i drugih alternativnih goriva u okviru usluga javnog prijevoza,
- 4) razvoj infrastrukture za korištenje električne energije i drugih alternativnih goriva,
- 5) definiranje područja u kojim je obavezno osigurati infrastrukturu za punjenje električnih automobila.

Član 50.

(1) S ciljem ispunjavanja obaveza u pogledu učešća obnovljivih izvora energije u transportu, Vlada donosi uredbu kojom se uređuje korištenje obnovljivih izvora i drugih alternativnih goriva.

- (2) Uredbom iz stava 1. ovog člana propisuju se:
  - 1) vidovi goriva iz obnovljivih izvora u transportu,
  - 2) učešće bio-goriva, električne energije iz obnovljivih izvora i drugih alternativnih goriva u ukupnoj potrošnji goriva za transport,
  - 3) mјere kojima se može podsticati postavljanje infrastrukture za alternativna goriva u sklopu usluga javnog prijevoza,
  - 4) nadzor nad primjenom uredbe i druge mјere potrebne za ispunjenje ciljeva.

Član 51.

Operater punionica ima pravo prioritetno kupovati električnu energiju od Operatera podsticaja po referentnoj tržišnoj cijeni, te zu tu energiju dobiti garancije o porijeklu električne energije koje koristi isključivo kao dokaz o porijeklu energije koju prodaje kupcima na javno dostupnim mjestima za punjenje.

3. Kupci-proizvodači i zajednice obnovljive energije

Član 52.

(1) Krajnji kupac ima pravo da izgradi i priključi elektranu koja koristi obnovljive izvore energije na unutrašnje električne instalacije svog objekta za potrebe sopstvene potrošnje.

(2) Instalirana snaga elektrane, u slučaju primjene šeme neto mјerenja ili neto obračuna, ne može biti veća od odobrene priključne snage objekta krajnjeg kupca.

(3) Krajnji kupac stiće status kupca-proizvodača priključenjem elektrane iz stava 1. ovog člana na unutrašnje električne instalacije svog objekta, kao i pribavljanjem sertifikata za proizvodno postrojenje (elektranu) u skladu sa ovim zakonom, te ima prava i obaveze iz ovog zakona i zakona kojim je uređena oblast električne energije.

(4) Kupac-proizvodač ima prava da:

- 1) proizvodi električnu energiju za sopstvenu potrošnju,
- 2) skladišti električnu energiju,
- 3) višak proizvedene električne energije isporuči u mrežu.

(5) Elektrana u kojoj kupac-proizvodač proizvodi električnu energiju u skladu sa stavom 1. ovog člana smatra se unutrašnjom instalacijom kupca-proizvodača.

(6) Izgradnju elektrana kupca-proizvodača vrši pravno lice koje ima licencu za izvođenje elektroenergetskih postrojenja, koju izdaje ministarstvo nadležno za poslove građenja, a priključenje na mrežu vrši nadležni operater distributivnog sistema na osnovu odgovarajuće potvrde o izvedenosti rada u pravnog lica koje vrši izgradnju elektrane i uz ispunjenje ostalih uvjeta propisanih aktima o priključenju po pojednostavljenoj proceduri.

(7) Snabdjevač koji vrši snabdijevanje kupca-proizvodača primjenom šema neto mјerenja ili neto obračuna dužan je da preuzme višak proizvedene električne energije koji se isporuči u mrežu.

(8) Vlasnik elektrane za potrebe krajnjeg kupca može biti i treća strana, uz zaključenje posebnog sporazuma sa krajnjim kupcem za čije potrebe je elektrana izgrađena.

Član 53.

(1) Operater distributivnog sistema vrši mјerenje količina predate i preuzete električne energije na mjestu priključenja kupca-proizvodača, kao i mјerenje količina proizvedene električne energije na mjestu priključenja elektrane za vlastite potrebe na unutrašnje instalacije kupca-proizvodača.

(2) Mјerenje na mjestu priključenja kupca-proizvodača vrši se dvosmјernim brojilom aktivne električne energije.

(3) Operater distributivnog sistema na mjesecnom nivou dostavlja snabdjevaču podatke o obračunskim mјernim veličinama registriranim na mjestu priključenja kupca-proizvodača.

(4) Operater distributivnog sistema na godišnjem nivou dostavlja Regulatornoj komisiji i Operateru podsticaja podatke o ukupno proizvedenoj električnoj energiji kupaca-proizvodača.

Član 54.

(1) Obračun više preuzete i predate proizvedene električne energije kupaca-proizvodača vrši se primjenom:

- 1) šeme neto mјerenja za elektrane instalirane snage do 10,8 kW (uključujući 10,8 kW),
- 2) šeme neto obračuna za elektrane instalirane snage u opsegu od 10,8 kW do 50 kW (uključujući 50 kW),
- 3) standardne šeme snabdijevanja za elektrane instalirane snage preko 50 kW.

(2) Snabdjevač ima balansnu odgovornost za mјerno mjesto kupca-proizvodača.

(3) Kupac-proizvodač čija instalirana snaga elektrane prelazi 150 kW dužan je prijavljivati dnevni raspored rada i snositi troškove debalansa.

Član 55.

(1) Osnovica za obračun preuzete i predate električne energije kod primjene šeme neto mјerenja i neto obračuna je neto stanje dvosmјernog mјernog uredaja na mjestu priključenja kupca-proizvodača u obračunskom periodu, koji iznosi jedan mјesec.

(2) Ukoliko je tokom obračunskog perioda kupac-proizvodač preuzeo više električne energije nego što je predao u mrežu, kupac-proizvodač plaća razliku između preuzete i predate električne energije u skladu sa ugovorenom cijenom za snabdijevanje.

(3) Ukoliko je tokom obračunskog perioda kupac-proizvodač predao više električne energije u mrežu nego što je preuzeo, razlika između predate i preuzete električne energije prenosi se u naredni obračunski period u korist kupca-proizvodača, i to:

1) kod primjene šeme neto mјerenja u vidu energetskog kredita, izraženo u kWh ili

2) kod primjene šeme neto obračuna u vidu monetarnog kredita koji odgovara vrijednosti predate više proizvedene električne energije tokom obračunskog perioda.

(4) Monetarni kredit je proizvod energetskog kredita i jedinične cijene više proizvedene električne energije koja

odgovara jediničnoj cijeni komponente energije sadržane u maloprodajnoj cijeni snabdjevača umanjene za 5%.

(5) Energetski i monetarni kredit koriste se u obračunskim periodima kada je količina električne energije preuzete sa mreže veća od količine više proizvedene električne energije koju kupac-proizvođač predla u mrežu.

(6) Snabdjevač vrši finalni obračun količina predale i preuzete električne energije 1. aprila tekuće godine za pret-hodni dvanaestomjesečni period, pri čemu kupac-proizvođač nema pravo na nadoknadu viška predale električne energije koji preostane nakon finalnog godišnjeg obračuna.

(7) Obračun naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, u slučaju primjene šeme neto mjerena ili neto obračuna, vrši se za neto razliku preuzete i predale električne energije u toku obračunskog perioda.

Član 56.

(1) U slučaju primjene standardne šeme snabdijevanja, obračun preuzete električne energije sa mreže i predale više proizvedene električne energije vrši se neovisno.

(2) Snabdjevač vrši obračun i izdaje fakturu kupcu-proizvođaču za preuzetu električnu energiju sa mreže primjenom ugovorene cijene snabdijevanja.

(3) Kupac-proizvođač vrši obračun i izdaje fakturu za predatu električnu energiju primjenom ugovorene cijene za više proizvedenu energiju.

(4) Kupac-proizvođač koji na godišnjem nivou u kontinuitetu ostvaruje višak proizvodnje u odnosu na potrošnju, a za kog se prema kriteriju instalirane snage postrojenja primjenjuje šema neto mjerena ili neto obračuna, ima pravo na primjenu standardne šeme snabdijevanja.

(5) Obračun naknade za podsticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije, u slučaju primjene standardne šeme snabdijevanja, vrši se za ukupnu količinu električne energije koju kupac-proizvođač preuzme sa mreže.

Član 57.

(1) Kupci iz kategorije domaćinstva i komercijalni kupci čiji su objekti locirani unutar iste zgrade ili stambenog kompleksa imaju pravo učešća u šemi zajedničke proizvodnje.

(2) Kupci koji učestvuju u šemi zajedničke proizvodnje ugovorom reguliraju međusobne odnose, uključujući pripadajući udio instalirane snage elektrane i proizvodnje svakog kupca pojedinačno, te imenuju zastupnika.

(3) Pojedinačni kupci-proizvođači koji djeluju zajednički ostvaruju pravo na primjenu komercijalne šeme obračuna u skladu sa iznosom pripadajuće instalirane snage elektrane tog kupca-proizvođača.

(4) Operater distributivnog sistema i zastupnik kupaca koji zajednički proizvode električnu energiju zaključuju ugovor kojim se uređuju pravila raspodjele električne energije i period za alokaciju energije.

(5) Kupci-proizvođači koji djeluju zajednički zadržavaju svoja prava i obaveze kao krajnji kupci, prema kojima se ne mogu primijeniti neopravdani ili diskriminatorski uvjeti i procedure koje sprečavaju njihovo učešće u šemi zajedničke proizvodnje.

Član 58.

(1) Elektrana za sopstvene potrebe kupaca-proizvođača koji djeluju zajednički priključuje se preko zasebnog priključka sa pripadajućim obračunskim mernim mjestom.

(2) Mjerna mjesta krajnjih kupaca koji učestvuju u šemi zajedničke proizvodnje i merno mjesto elektrane za sopstvene potrebe opremaju se pametnim mernim uređajima.

(3) Operater distributivnog sistema vrši alokaciju proizvedene električne energije između učesnika u šemi zajedničke proizvodnje i utvrđuje količine:

- 1) ukupno proizvedene električne energije,
- 2) direktno utrošene proizvedene električne energije pojedinačnih kupaca-proizvođača koji zajednički djeluju,

- 3) utrošene električne energije sa mreže pojedinačnih kupaca-proizvođača koji zajednički djeluju,
- 4) više proizvedene električne energije koju su pojedinačni kupci-proizvođači isporučili u mrežu,

- 5) neto utrošene električne energije pojedinačnih kupaca-proizvođača za slučaj primjene šeme neto mjerena ili neto obračuna.

Član 59.

(1) Zajednica obnovljive energije (u daljem tekstu: Zajednica) je pravno lice osnovano u skladu sa propisima, s ciljem korištenja obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije prvenstveno radi zadovoljenja energetskih potreba članova Zajednice, na način koji podrazumijeva ekološke, ekonomske i socijalne koristi za članove Zajednice i za društvo.

(2) Rad Zajednice zasniva se na otvorenom i dobrovoljnom učešću njenih članova koji imaju prebivalište ili sjedište u općini na kojoj se izvodi projekat ili u općini čija se teritorija graniči sa teritorijom općine na kojoj se izvodi projekat.

(3) Član Zajednice može biti fizičko ili pravno lice, javna preduzeća i institucije, uključujući i jedinice lokalne samouprave.

(4) Malo i srednje preduzeće ili preduzetnik može biti član Zajednice pod uvjetom da proizvodnja električne energije iz obnovljivih izvora ne predstavlja njegovu pretežnu (osnovnu) djelatnost.

(5) Član Zajednice zadržava status krajnjeg kupca, sa pravima i obavezama koje ima i prema njemu se ne mogu primijeniti neopravdani ili diskriminatorski uvjeti ili postupci koji bi spriječili njegovo učešće u Zajednici.

Član 60.

- (1) Zajednica ima pravo na:

1) proizvodnju, potrošnju, skladištenje i prodaju električne energije iz obnovljivih izvora, uzajamnu razmjenu električne energije proizvedene korištenjem obnovljivih izvora energije u postrojenjima u vlasništvu Zajednice između članova Zajednice,

2) pristup svim tržištima energije, direktno ili putem agregacije, na nediskriminatorski način,

3) podsticaje iz člana 23. ovog zakona u vidu premije za potrošnju za vlastite potrebe i pogodnosti prilikom priključenja na mrežu.

(2) Zajednica koja se bavi snabdijevanjem električnom energijom kao tržišnom djelatnošću ili osigurava uslugu objedinjenog djelovanja (agregaciju) ili obavlja druge energetske djelatnosti na komercijalnoj osnovi, te aktivnosti obavlja u skladu sa propisima za odgovarajuće djelatnosti.

Član 61.

- (1) Priključenje Zajednica vrši se:

1) preko zajedničkog priključka kompletne Zajednice sa pripadajućim obračunskim mernim mjestom ili

2) preko zasebnih priključaka sa pripadajućim obračunskim mernim mjestima pojedinačnih objekata članova Zajednice, elektrana, uređaja za skladištenje i drugih uređaja za potrebe Zajednice.

(2) Regulatorna komisija donosi pravilnik kojim definira opseg (perimetar) distributivne mreže unutar kojeg je dopušteno zasebno priključenje objekata koji čine Zajednicu putem pojedinačnih priključaka.

(3) Mjerna mjesta krajnjih kupaca i ostalih objekata koji čine Zajednicu opremanju se pametnim mernim uređajima.

(4) Raspodjela proizvedene električne energije između članova Zajednice regulira se međusobnim ugovorom.

(5) Operater distributivnog sistema i Zajednica ugovorom reguliraju pitanja upravljanja i održavanja distributivne mreže unutar Zajednice, administracije šeme zajedničke proizvodnje, energetskog obračuna između članova Zajednice i druga pitanja od značaja za korištenje mreže i administriranje Zajednice.

Član 62.

(1) Status zajednice utvrđuje se rješenjem Regulatorne komisije.

(2) Status se utvrđuje nakon provjere članova zajednice, lokacije elektrane, uvida u mjesto prebivališta ili sjedišta pojedinih članova, ispunjenosti uvjeta iz člana 59. ovog zakona i drugih uvjeta propisanih pravilnikom iz stava 3. ovoga člana.

(3) Regulatorna komisija donosi pravilnik o kupcima-proizvođačima i zajednicama obnovljive energije kojim se uređuju način i uvjeti učešća na tržištu električne energije, primjena ograničenja instalirane snage elektrana za sopstvene potrebe, pojedinačno i na nivou sistema, primjena komercijalnih šema obračuna i način postupanja u slučaju promjene snabdjevača, zadatke operatera distributivnog sistema u realizaciji šema proizvodnje za sopstvene potrebe, kao uvjeti i postupak sticanja statusa zajednice obnovljive energije, prava i obaveze članova zajednice i druga pitanja.

4. Ostale mjere i informiranje

Član 63.

(1) Pravo na obavezan otkup električne energije po referentnoj tržišnoj cijeni ima proizvođač električne energije u postrojenjima iz člana 8. ovog zakona koji je priključen na distributivnu mrežu, u periodu od prvog priključenja na mrežu do isteka šest mjeseci od dana dobivanja upotrebljene dozvole.

(2) Proizvođač električne energije iz obnovljivih izvora energije kojem je, u skladu sa propisima, isteklo pravo na obavezan otkup po garantiranoj otkupnoj cijeni, ima pravo prodavati proizvedenu električnu energiju Operateru podsticaja po cijeni koja je 10% niža od referentne tržišne cijene, koju je utvrdila Regulatorna komisija.

Član 64.

Ministarstvo, Regulatorna komisija i Operater podsticaja, u okviru svojih nadležnosti, razvijaju odgovarajuće edukativne programe, izrađuju brošure i druge vidove obuke, s ciljem informiranja javnosti o podsticajnim mjerama, kao i o prednostima proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora energije.

POGLAVLJE VII.

IZGRADNJA ENERGETSKIH POSTROJENJA I VOĐENJE REGISTRA PROJEKATA

1. Izgradnja energetskih postrojenja

Član 65.

Izgradnja energetskih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije vrši se u skladu sa strateškim dokumentima i planovima razvoja energetskog sektora u Republici.

Član 66.

(1) Za izgradnju energetskih postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije potrebno je prethodno pribaviti koncesiju u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija ili u skladu sa propisima kojima se uređuju drugi vidovi javno-privatnog partnerstva, kada je to uređeno posebnim propisom, osim u slučaju izgradnje:

1) energetskih postrojenja na bio-masu, bio-plin, depo-nijski plin i plin iz postrojenja za tretman komunalnih otpadnih voda,

2) elektrane na deponijski plin i plin dobiven iz komunalnih otpadnih voda,

3) solarnih postrojenja sa fotonaponskim celijama instalirane snage zaključeno sa 250 kW na zemlji i na objektima, neovisno o instaliranoj snazi.

(2) U slučaju kada se za izgradnju proizvodnog postrojenja provodi postupak lokacijske aukcije, sa izabranim ponuđačem zaključuje se ugovor o koncesiji bez provođenja javnog poziva, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast koncesija.

(3) Izgradnja energetskih postrojenja vrši se na osnovu gradevinske dozvole pribavljene u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast gradenja i zaštite životne sredine, osim u slučaju kada se na objektu koji ima gradevinsku dozvolu u sklopu adaptacije objekta vrši izgradnja elektrane kupca-proizvođača koja koristi obnovljive izvore instalirane snage do 50 kW.

2. Registr projekata

Član 67.

(1) Ministarstvo uspostavlja i vodi Registr projekata koji koriste obnovljive izvore energije.

(2) Registr projekata je jedinstvena evidencija o projektima iz obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije, energije za grijanje i hlađenje i energije koja se koristi u transportu.

(3) Registr projekata sadrži podatke o vlasniku projekta i projektu, podatke o lokaciji i tipu postrojenja, tehničko-tehnološkim karakteristikama postrojenja, rokovima izgradnje, podsticajima, o pribavljenim dozvolama, uključujući i promjene navedenih podataka, te druge potrebne podatke.

(4) Ministarstvo vodi Registr projekata u pisnom i elektronskom obliku.

(5) Registr projekata je javno dostupan u elektronskoj formi i kontinuirano se ažurira.

(6) Podaci iz Registra u elektronskoj formi koriste se u postupcima koje vode druge institucije.

(7) Ministar donosi uputstvo o vođenju Registra projekata iz obnovljivih izvora energije, kojim se propisuju oblik, sadržaj i način vođenja Registra projekata.

Član 68.

(1) Upis projekata u Registr projekata vrši Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na osnovu podnesenog zahtjeva vlasnika projekta.

(2) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, upisuje projekte u Registr projekata iz resorne nadležnosti Ministarstva za koje je zaključen ugovor o koncesiji.

(3) Vlasnik projekta za izgradnju energetskih postrojenja iz resorne nadležnosti drugih organa, koji je zaključio ugovor o koncesiji ili javno-privatnom partnerstvu, dužan je da u roku od 30 dana od dana zaključivanja ugovora podnese zahtjev Ministarstvu radi upisa projekta u Registr projekata.

(4) Za projekte za koje nije potrebno pribaviti ugovor o koncesiji ili ugovor o javno-privatnom partnerstvu, vlasnik projekta dužan je podnijeti zahtjev za upis projekta u Registr projekata u roku od 30 dana od dana pribavljanja odborenja za građenje.

(5) Izuzetno od odredbe stava 4. ovoga člana, Operater podsticaja dostavlja ministarstvu zahtjev za upis elektrane kupca-proizvođača u roku od 30 dana od dana priključenja.

(6) U slučaju promjene podataka iz člana 67. stav 3. ovog zakona, vlasnik projekta dužan je Ministarstvu podnijeti zahtjev za upis promjene podataka u Registr projekata, u roku od 30 dana od dana nastale promjene podataka.

(7) Regulatorna komisija i Operater podsticaja dužni su Ministarstvu dostaviti rješenja o preliminarnom pravu, sertifikatu, podsticaju, te obavijest o zaključenim predugovorima i ugovorima o podsticanju, najkasnije osam dana od dana donošenja rješenja ili zaključenja ugovora.

(8) Ministarstvo, po službenoj dužnosti, unosi podatke iz stava 6. ovog člana u Registar projekata.

POGLAVLJE VIII. NADZOR I KAZNENE ODREDBE

Član 69.

Upravni nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona i na osnovu njega donesenih propisa vrši Ministarstvo i Regulatorna komisija, u skladu sa ovlašćenjima propisanim ovim zakonom.

Član 70.

(1) Inspекcijski nadzor nad provođenjem odredaba ovog zakona vrši Republička uprava za inspekcijske poslove Republike Srpske posredstvom nadležnih inspektora, u skladu sa propisom kojim se uređuje postupak inspekcijskog nadzora, ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje obavljanje elektroenergetskih djelatnosti.

(2) Kontrolu izgradnje elektroenergetskih objekata, tehničke ispravnosti, pogonske sigurnosti elektroenergetskih objekata i postrojenja, sigurnosti ljudi u elektroenergetskim objektima, kao i uvid u tehničku i pogonsku dokumentaciju vrši nadležna inspekcija, u skladu sa posebnim zakonom.

(3) Inspекcijski nadzor obuhvaća nadzor nad primjenom ovog zakona, drugih propisa, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta, koji se odnose na projektovanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i korištenje elektroenergetskih objekata, instalacija, postrojenja i opreme u tim objektima, kao i kvalitet isporuke električne energije i slično.

Član 71.

(1) Novčanom kaznom od 5.000 KM do 15.000 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice:

1) Operater podsticaja ako ne zaključi ugovor o otkupu električne energije ili ugovor o premiji (član 12. stav 1. tačka 7),

2) Operater podsticaja ako ne izradi i učini javno dostupnim godišnji izvještaj o isplaćenim sredstvima po proizvodnim postrojenjima (član 12. stav 1. tačka 8),

3) Operater podsticaja ako ne raspisje javni poziv za prodaju električne energije (član 12. stav 1. tačka 10),

4) proizvođač električne energije ako ne osigura Operateru podsticaja, Regulatornoj komisiji i operateru sistema slobodan pristup postrojenjima i podacima, kao i njihov ne-smetan rad, u skladu sa ovim zakonom (član 15. stav 2),

5) snabdjevač krajnjih kupaca ako ne dostava izvještaje Operateru podsticaja o ukupno prodatoj električnoj energiji i ukupno obračunatom iznosu naknade (član 16. stav 1),

6) snabdjevač krajnjih kupaca ako ne ulati naknadu za obnovljive izvore na račun Operatera podsticaja (član 16. stav 2),

7) snabdjevač električne energije ako ne preuzme od Operatera podsticaja pripadajući udio električne energije (član 16. stav 3),

8) snabdjevač koji vrši snabdijevanje kupca-proizvođača ako ne preuzme višak proizvedene električne energije (član 52. stav 7),

9) operater distributivnog sistema ako ne izvrši alokaciju proizvedene električne energije između učesnika u šemi zajedničke proizvodnje (član 58. stav 3),

10) subjekt koji otpočene izgradnju energetskog postrojenja koje koristi obnovljive izvore energije suprotno odredbama člana 66. ovog zakona,

11) vlasnik projekta ako ne podnese zahtjev za upis projekta u Registar projekata (član 68. st. 3, 4. i 6).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu, novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se fizičko lice i preduzetnik, novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM.

POGLAVLJE IX. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 72.

(1) Vlada, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Program o korištenju obnovljivih izvora energije (član 4. stav 2),

2) Uredbu o bio-gorivu i drugim obnovljivim gorivima u transportu (član 50. stav 1).

(2) Vlada, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi Odluku o osnivanju Operatera podsticaja (član 11. stav 3).

(3) Ministar, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi Uputstvo o vodenju Registra projekata iz obnovljivih izvora energije (član 67. stav 7).

(4) Regulatorna komisija, u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravilnik o izdavanju sertifikata za proizvodno postrojenje koje proizvodi električnu energiju iz obnovljivih izvora energije (član 10. stav 2),

2) Pravilnik o garanciji porijekla za električnu energiju proizvedenu iz obnovljivih izvora energije (član 20. stav 5),

3) Pravilnik o podsticanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora (član 34),

4) Pravilnik o aukcijama (član 43),

5) Pravilnik o kupcima-proizvođačima i zajednicama obnovljive energije (član 62).

(5) Operater podsticaja, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:

1) Pravila rada Operatera podsticaja (član 12. stav 1. tačka 13),

2) Uputstvo o radu balansne grupe obnovljivih izvora energije (član 19. stav 3).

(6) Do donošenja podzakonskih akata iz stava 2, stava 3. t. 1), 2) i 3), te iz stava 4. tačka 1) ovog člana primjenjuju se podzakonski akti koji su važili na dan stupanja na snagu ovog zakona, ako nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 73.

Operater podsticaja dužan je da uredi balansnu odgovornost balansne grupe obnovljivih izvora energije u skladu sa pravilima balansnog tržišta, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 74.

(1) Proizvođač koji je prije stupanja na snagu ovog zakona stekao pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni, do isteka prava na podsticaj član je balansne grupe obnovljivih izvora energije, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Proizvođač čija je ukupna instalirana snaga proizvodnih postrojenja manja ili jednaka 500 kW, koji je prije stupanja na snagu ovog zakona stekao pravo na podsticaj u vidu obaveznog otkupa po garantiranoj otkupnoj cijeni, do isteka prava na podsticaj ne prijavljuje dnevni raspored rada Operateru podsticaja i ne snosi troškove balansiranja.

Član 75.

(1) Postupci za ostvarivanje prava na podsticaj koji su započeti prije stupanja na snagu ovog zakona završit će se po odredbama Zakona o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19).

(2) Proizvođači električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji,

koji su stekli preliminarno pravo na podsticaj po osnovu Zakona o obnovljivim izvorima energije u efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19), mogu produžiti preliminarno pravo, u skladu sa odredbama ovog zakona, ukoliko ispunjavaju uvjete iz ovog zakona i ako postoje slobodne količine za podsticanje.

(3) Proizvodači električne energije iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i u efikasnoj kogeneraciji, koji su stekli preliminarno pravo na podsticaj i pribavili upotrebnu dozvolu za to postrojenje do 31. decembra 2021. godine, mogu ostvariti pravo na podsticaj po osnovu Zakona o obnovljivim izvorima energije u efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19), najkasnije do 30. juna 2022. godine.

Član 76.

(1) Do uspostavljanja Operatera podsticaja, poslove iz člana 12. ovog zakona obavlјat će Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" – Matično preduzeće a.d. Trebinje.

(2) Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" – Matično preduzeće a.d. Trebinje obavezno je da vodi odvojenu računovodstvenu evidenciju i poseban namjenski račun za kupoprodaju električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora za koju se ostvaruje pravo na podsticaj.

Član 77.

Do uspostavljanja Operatera podsticaja, Mješoviti holding "Elektroprivreda Republike Srpske" - Matično preduzeće a.d. Trebinje i povezana privredna društva ne mogu učestvovati u postupku aukcija za velika postrojenja, u skladu sa ovim zakonom i pravilnikom o aukcijama.

Član 78.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje važiti Zakon o obnovljivim izvorima energije i efikasnoj kogeneraciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 39/13, 108/13, 79/15 i 26/19).

Član 79.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 02/1-021-127/22
10. februara 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Narodne skupštine,
Nedeljko Cubrilović, s.r.

307

Na osnovu člana 43. stav 1. Zakona o Vladi Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 118/08), člana 5. stav 2. Zakona o izmjeri i katastru Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 6/12, 110/16 i 62/18) i Zaključka u vezi sa Programom poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za period 2021-2025. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/21), Vlada Republike Srpske, na 156. sjednici, održanoj 10.2.2022. godine, donosi

PLAN

POSLOVA IZMJERE I OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI ZA 2022. GODINU

I.

1) Plan poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za 2022. godinu (u daljem tekstu: Plan za 2022. godinu) izrađen je u skladu sa Programom poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za period 2021–2025. godine (u daljem tekstu: Program).

2) Planom za 2022. godinu predviđeni su poslovi implementacije razvojnih programa za: osnovne geodetske rade, izmjeru i održavanje postojećih katastarskih evidencija i ka-

tastra komunalnih uređaja, kartografije, razvoj i održavanje informacionog i geoinformacionog sistema i infrastrukture geoprostornih podataka, imovinskoopravne poslove, modernizaciju propisa iz oblasti izmjere, katastra i imovinskoopravne oblasti, upravljanje ljudskim resursima, unutrašnju i vanjsku komunikaciju, e-Upravu.

3) Plan za 2022. godinu je usaglašen sa Programom ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2022–2024. godine (u daljem tekstu: ERP RS 2022-2024. godine), ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 121/21), u vezi sa Programom javnih investicija za period 2021-2023. godine ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 130/20).

II.

U 2022. godini izvršit će se sljedeći poslovi:

1) geodetsko-tehnički radovi i rješavanje imovinskoopravnih odnosa u postupku eksproprijacije nepokretnosti za potrebe izgradnje kapitalnih objekata Republike Srpske;

2) vertikalni referentni sistem Republike Srpske;

3) mreža permanentnih stanica (SRPOS), održavanje i servisiranje funkcionalne mreže (softver) i hardver u vremenskom periodu 2021-2023. godine i postupak zaključivanja ugovora za 2022. godinu u skladu sa okvirnim sporazumom;

4) u skladu sa Planom iz 2021. godine i započetim rado-vima završetka nove izmjere nepremjerenih dijelova općina Republike Srpske, i to:

- Ljubinje (započeti radovi iz 2019. godine i završetak zadnje faze radova i plaćanje),

- Kalinovik (započeti radovi iz 2019. godine i završetak zadnje faze radova i plaćanje), kao i početak radova vlastitim resursima Uprave, i to:

- Nevesinje (pripremne radnje i početak radova za 1. i 2. fazu u 2022. godini, te nastavak i završetak radova 2. faze u 2023. godini);

5) osnivanje jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti na teritoriji Republike Srpske na površini od 205.309 ha;

6) izrada privremenih baza podataka za potrebe osniva-nja katastra nepokretnosti i kapitalnih investicija – poslovi od općeg interesa;

7) završetak osnivanja katastra nepokretnosti kao jedinstvene evidencije iz ranijeg perioda u ukupnoj površini 68.000 ha, u skladu sa Zakonom o izmjeri i katastru Republike Srpske;

8) revizija i provjera površina pod kulturom vrta na teritoriji Republike Srpske - revizija vrtova;

9) informaciono-komunikacione tehnologije, i to: jedinstveni informacioni i geoinformacioni sistem i održavanje postojećeg geoinformacionog sistema i poslovog informacionog sistema;

10) uspostavljanje integriranog digitalnog arhiva Uprave;

11) konferencije i članstvo u međunarodnim geo-asocijacijama, publikacija informativnog biltena Uprave i izrada priručnika;

12) modernizacija rada i razvoja Uprave u vidu nabavke savremene opreme:

- geodetska oprema – niveleri - precizni, GPS uredaji i nabavka totalnih stanica radi uspostavljanja vertikalnog referentnog sistema Republike Srpske i održavanja izmjere i katastarskih evidencija i

- nabavka terenskih automobila;

13) ulaganje u strateške resurse Uprave - kadrove u vidu sveobuhvatne obuke, razvoja, savremenog stručnog usavršavanja, te posebne edukacije, prvenstveno u svrhu osnivanja katastra nepokretnosti i izmjere, kao i obuku s ciljem primjene nove savremene geodetske opreme i informaciono-komunikacionih tehnologija u svakodnevnom radu;

14) održavanje izmjere, katastra zemljišta i katastra nepokretnosti;

15) vršenje stručnog nadzora, pregled i prijem radova;

16) stvaranje neophodnih pretpostavki za nesmetan rad organizacionih jedinica Uprave;

17) održavanje savremenih informaciono-komunikacionih tehnologija;

18) izrada: strateških studija, akcionalih planova, projekata i studija u skladu sa srednjoročnim programom.

III.

1) Utvrđuju se ukupna procijenjena potrebna sredstva za izvršenje Plana za 2022. godinu u iznosu od 18.080.222,00 KM iz redovnih vlastitih i namjenskih izvora finansiranja.

2) Sredstva iz prethodne podatčke utvrđena su na osnovu cijena za izvođenje ovih radova, a osiguravaju se Zakonom o finansiraju poslova izmjere i uspostavljanja kataстра nepokretnosti ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 20/07 i 92/09) i Zakonom o naknadama za vršenje usluga izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 92/09).

IV.

U Planu za 2022. godinu kao primarni strateški cilj od posebnog interesa za Republiku Srpsku utvrđeni su poslovi iz nadležnosti Uprave za potrebe izgradnje kapitalnih investicija, i to:

- izgradnje autoputa dionica Banja Luka – Prijedor,

- izgradnje autoputa koridor Vc kroz Republiku Srpsku,

- izgradnje autoputa i plinovoda dionice Vukosavlje-Brčko i Brčko-Rača,

- izgradnje dionice autoputa "9. januar" Banja Luka – Dobojski pristupni putevi i

- izgradnje aerodroma u Trebinju.

V.

1) U Planu za 2022. godinu kao jedan od prioritetnih strateških ciljeva utvrđeni su poslovi za potrebe osnivanja jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti - poslovi proglašeni od općeg interesa za Republiku Srpsku u sveukupnom iznosu od 5.642.922,00 KM.

2) Za 2022. godinu utvrđena su sredstva iz vlastitih namjenskih prihoda Uprave u iznosu od 2.753.900,00 KM na ime izdataka i rashoda informaciono-komunikacionih tehnologija, kao i uspostavljanja jedinstvenog informacionog sistema i održavanje postojećeg geoinformacionog sistema i poslovog informacionog sistema, a sve u skladu sa Programom.

VI.

1) Općina ili grad na čijem se području vrše poslovi izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti iz Plana za 2022. godinu osigurat će sredstva, u skladu sa Zakonom o finansiraju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, za radove koji se izvode na njenom području, i to:

- gradovi, odnosno razvijene općine u iznosu 14% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području,

- srednje razvijene općine u iznosu 10% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području,

- nerazvijene općine u iznosu 6% od vrijednosti radova koji se izvode na njihovom području i

- izrazito nerazvijene općine su oslobođene od obaveze plaćanja sredstava.

2) Obračun sredstava iz podatčke 1) ove tačke vršit će Uprava.

3) Sredstva iz podatčke 2) ove tačke općina ili grad uplaćivat će na namjenski žiroračun Republičke uprave za geodetske i imovinsko-pravne poslove.

VII.

1) Nezavršeni geodetski poslovi proizašli iz donesenog plana ranijeg perioda, kao i iz 2021. godine, prenose se u Plan za 2022. godinu, kao i završetak ranije započetog izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja na teritoriji Republike Srpske.

2) Neutrošena novčana sredstva iz Plana 2021. godine u iznosu od 297.423,00 KM uvrštena su u Plan za 2022. godinu.

3) Planirano je u tekućoj godini održavanje mreže permanentnih stanica (SRPOS) - funkcionalne mreže softvera i hardvera u periodu 2021-2023. godine, a sve u vezi sa Programom.

4) Sredstva od naknada za usluge izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta, naplaćena po osnovu Zakona o naknadama za vršenje usluga izmjere i korištenje podataka katastra nepokretnosti i katastra zemljišta, koja se ne utroše u tekućoj godini prenose se u narednu godinu za istu namjenu.

VIII.

Izvršit će se nabavka poslovnih prostora za potrebe organizacionih jedinica Uprave, i to: Berkovići, Trnovo i Čajniče u sveukupnom iznosu 450.000,00 KM.

IX.

Planirani su i izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih objekata i prostora organizacionih jedinica Uprave.

X.

1) Završetak zadnje faze radova iz Plana 2021. godine, a započetih 2019. godine nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Kalinovik i Ljubinje.

2) Obavezuje se Uprava da planira i osigura sve neophodne vlastite resurse i započne pripreme radnje i počne geodetsko-tehničke radnje 1. faze i 2. faze poslova nove izmjere vlastitim resursima u skladu sa Zaključkom Vlade o programu štednje za općinu Nevesinje u 2022. godini, te da planira nastavak i završetak radova u 2023. godini.

3) Općina Kalinovik kao izrazito nerazvijena jedinica lokalne samouprave oslobođena je od obaveze plaćanja sredstava za finansiranje poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, a shodno tome obavezuje se Uprava da iz vlastitih namjenskih prihoda osigura cjelokupna novčana sredstva za naprijed navedene poslove.

4) Općine Nevesinje i Ljubinje kao nerazvijene jedinice lokalne samouprave, u skladu sa Zakonom o finansiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti, u obavezi su da osiguraju učešće u finansiranju poslova izmjere i uspostavljanja katastra nepokretnosti u iznosu 6% od ukupnih sredstava na ime izmjere.

XI.

O izvršenju Plana za 2022. godinu starat će se Uprava, a sa izvršenjem utroška sredstava upoznat će Vladu Republike Srpske putem godišnjeg izvještaja o radu u skladu sa metodologijom izrade.

XII.

Sastavni dio Plana za 2022. godinu su tabelarni prikazi:

1) Plan poslova i sredstava za 2022. godinu i

2) Procjena prihoda za izvršenje Plana za 2022. godinu.

XIII.

Plan za 2022. godinu stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 04/1-012-2-370/22
10. februara 2022. godine
Banjaluka

Predsjednik
Vlade,
Radovan Višković, s.r.

Tabelarni prikaz 1.

PLAN POSLOVA I SREDSTAVA ZA 2022. GODINU

A - KAPITALNI PROJEKTI REPUBLIKE SRPSKE

Redni br.	Ekon. kod	u ha	OPIS I PODRUČJE IZVOĐENJA RADOVA	PLAN 2022. g.	u % od ukupno
1	2	3	4	5	6
A.1. GEODETSKO-TEHNIČKI RADOVI I RJEŠAVANJE IMOVINSKOPRAVNIH ODNOŠA U POSTUPKU EKSPROPRIJACIJE NEPOKRETNOSTI ZA IZGRADNJU KAPITALNIH PROJEKATA IZ PROGRAMA EKONOMSKIH REFORMI REPUBLIKE SRPSKE ZA 2022-2024. GODINU					
(autoputevi, hidroelektrane, termoelektrane i drugo)					
1	412612		Geodetsko-tehnički radovi i rješavanje imovinskopravnih odnosa u postupku eksproprijacije kapitalnih projekata na području Republike Srpske iz Programa ekonomskih reformi za 2022-2024. godinu, u vezi sa Programom javnih investicija Republike Srpske za period 2021-2023. godine - rashodi smještaja i hrane	130,000.00	0.72%
			Ukupno: A.1.	130,000.00	0.72%
A.2. OSNOVNI GEODETSKI RADOVI I IZMJERA					
A.2.1. OSNOVNI GEODETSKI RADOVI - NOVI GEODETSKI REFERENTNI SISTEM REPUBLIKE SRPSKE					
2	412700		Mreža permanentnih stanica (SRPOS); održavanje i servisiranje funkcionalne mreže (softver) i hardver u vremenskom periodu 2021-2023. godine i postupak zaključivanja ugovora za 2022. godinu (na osnovu okvirnog sporazuma 3. godine maksimalan iznos 750.000 KM)	250,000.00	1.38%
3	511712		Softverski paket za obradu podataka uspostavljanja vertikalnog referentnog sistema Republike Srpske	17,000.00	0.09%
			Ukupno: A.2.1.	267,000.00	1.48%
A.3. IZMJERA - NOVA IZMJERA NEPREMJERENIH DIJELOVA OPĆINE REPUBLIKE SRPSKE: NEVESINJE - VERTIKALNI REFERENTNI SISTEM - RADOVE IZVODI UPRAVA					
4	412612	65,648	Početak radova 1. faze, te pripremne radnje za 2. fazu nove izmjere nepremjerenih dijelova općine Nevesinje i uspostavljanje vertikalnog referentnog sistema Republike Srpske - 1. faza rashodi po osnovu smještaja i hrane	70,000.00	0.39%
5	412755		Rashodi na ime aerofotogrametrijskog snimanja terena i izrada fotomaterijala za potrebe izmjere nepremjerenih dijelova općine Nevesinje	150,000.00	0.83%
6	411261		Podrška projektima nove katastarske izmjere i uspostavljanje vertikalnog referentnog sistema Republike Srpske - rashodi po osnovu dnevnicu	40,000.00	0.22%
		65,648	Ukupno: A.3.	260,000.00	1.44%
		65,648	SVEUKUPNO: A.	657,000.00	3.63%
B. OSNIVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI KAO JEDINSTVENE EVIDENCIJE U 2022. GODINI - RADOVE IZVODI UPRAVA I VANJSKI ČLANOVI KOMISIJA ZA IZLAGANJE					
7	412930	515	Banja Luka, k.o. Banja Luka 6	161,130.00	
		515	Ukupno: Banja Luka	161,130.00	
8	412930	2,908	Berkovići, k.o. Gornja Poplat	3,742.00	
		2,881	Berkovići, k.o. Hatelji	9,761.00	
		5,789	Ukupno: Berkovići	13,503.00	
9	412930	1,580	Bijeljina, k.o. Balatun	19,682.00	
		663	Bijeljina, k.o. Banjica	12,946.00	
		1,555	Bijeljina, k.o. Brodac Gornji	16,222.00	
		1,919	Bijeljina, k.o. Brodac Donji	16,806.00	
		1,195	Bijeljina, k.o. Velino Selo	13,074.00	
		1,112	Bijeljina, k.o. Janja 3	31,979.00	
		8,024	Ukupno: Bijeljina	110,709.00	
10	412930	1,520	Bratunac, k.o. Kravica-Ježestica	24,593.00	
		2,091	Bratunac, k.o. Osamsko-Slapašnica	24,238.00	
		725	Bratunac, k.o. Podčaš	27,505.00	
		4,336	Ukupno: Bratunac	76,336.00	
11	412930	3439	Višegrad, k.o. Vardište	19,674.00	
		3,439	Ukupno: Višegrad	19,674.00	
12	412930	8,717	Vlasenica, k.o. Gobelje	7,690.00	
		1,668	Vlasenica, k.o. Donji Zalukovik	15,786.00	
		1,030	Vlasenica, k.o. Nedeljišta	14,473.00	
		1,051	Vlasenica, k.o. Piskavice	21,149.00	
		1,474	Vlasenica, k.o. Podcrkvina	15,431.00	
		995	Vlasenica, k.o. Džemal	24,309.00	
		1,484	Vlasenica, k.o. Šadići	13,123.00	
		16,419	Ukupno: Vlasenica	111,961.00	

13	412930	519	Vukosavlje, k.o. Odžak	28,144.00	
		519	Ukupno: Vukosavlje	28,144.00	
14	412930	4,282	Gacko, k.o. Nadanići	4,904.00	
		4,282	Ukupno: Gacko	4,904.00	
15	412930	641	Gradiška, k.o. Jazovac	11,845.00	
		1,469	Gradiška, k.o. Cerovljani	21,468.00	
		2,110	Ukupno: Gradiška	33,313.00	
16	412930	1,687	Derventa, k.o. Gornji Detlak	16,291.00	
		1,687	Ukupno: Derventa	16,291.00	
17	412930	2,791	Zvornik, k.o. Lokanj	43,698.00	
		2,216	Zvornik, k.o. Pilica	47,082.00	
		1,335	Zvornik, k.o. Rodević	40,154.00	
		6,342	Ukupno: Zvornik	130,934.00	
18	412930	1,160	Istočno Novo Sarajevo, k.o. Tvrđimići	10,083.00	
		507	Istočno Novo Sarajevo, k.o. Toplik	24,626.00	
		1,667	Ukupno: Istočno Novo Sarajevo	34,709.00	
19	412930	4,526	Kneževi, k.o. Bregovi	5,485.00	
		3,092	Kneževi, k.o. Javorani	13,655.00	
		1,454	Kneževi, k.o. Šolaji	7,200.00	
		9,072	Ukupno: Kneževi	26,340.00	
20	412930	345	Kozarska Dubica, k.o. Verija	7,371.00	
		332	Kozarska Dubica, k.o. Vrioci	12,094.00	
		1,880	Kozarska Dubica, k.o. Demirovac	15,362.00	
		1,933	Kozarska Dubica, k.o. Mededa	18,749.00	
		466	Kozarska Dubica, k.o. Novoselci	8,081.00	
		281	Kozarska Dubica, k.o. Parnice	8,578.00	
		321	Kozarska Dubica, k.o. Hadžibajir	7,903.00	
		5,558	Ukupno: Kozarska Dubica	78,138.00	
21	412930	1,211	Kostajnica, k.o. Kalenderi	11,952.00	
		1,211	Ukupno: Kostajnica	11,952.00	
22	412930	722	Kotor Varoš, k.o. Donji Borci	14,224.00	
		294	Kotor Varoš, k.o. Ravne	6,721.00	
		1,016	Ukupno: Kotor Varoš	20,945.00	
23	412930	1,443	Laktaši, k.o. Jablan	32,468.00	
		1,252	Laktaši, k.o. Kadnjani	14,257.00	
		959	Laktaši, k.o. Kosijerovo	7,836.00	
		566	Laktaši, k.o. Maglajani Gornji	12,362.00	
		854	Laktaši, k.o. Maglajani Donji	15,503.00	
		884	Laktaši, k.o. Mrčevci	9,108.00	
		5,958	Ukupno: Laktaši	91,534.00	
24	412930	1,317	Milići, k.o. Zagrade	4,494.00	
		8,106	Milići, k.o. Zaklopača	9,608.00	
		1,054	Milići, k.o. Koprivno	12,768.00	
		384	Milići, k.o. Nedeljišta 2	8,578.00	
		737	Milići, k.o. Podbirač 2	5,986.00	
		5,169	Milići, k.o. Rupovo Brdo	15,716.00	
		16,767	Ukupno: Milići	57,150.00	
25	412930	1,778	Modriča, k.o. Garevac	66,230.00	
		1,525	Modriča, k.o. Tolisa 1	17,846.00	
		1,332	Modriča, k.o. Tolisa 2	12,271.00	
		4,635	Ukupno: Modriča	96,347.00	
26	412930	1,088	Mrkonjić Grad, k.o. Dabrac	9,218.00	
		1,030	Mrkonjić Grad, k.o. Donji Baraći	17,623.00	
		1,762	Mrkonjić Grad, k.o. Podrašnica 2	22,960.00	
		3,880	Ukupno: Mrkonjić Grad	49,801.00	
27	412930	1,208	Nevesinje, k.o. Žiljevo	16,603.00	
		2,467	Nevesinje, k.o. Bratač	19,764.00	
		3,675	Ukupno: Nevesinje	36,367.00	
28	412930	1,650	Novi Grad, k.o. Matavazi	21,326.00	
		1,023	Novi Grad, k.o. Poljavnice	33,937.00	
		2,673	Ukupno: Novi Grad	55,263.00	

29	412930	2,768	Novo Goražde, k.o. Kopači	52,397.00	
		1,911	Novo Goražde, k.o. Ustiprača	16,000.00	
		4,679	Ukupno: Novo Goražde	68,397.00	
30	412930	2,488	Pale, k.o. Mokro	21,313.00	
		2,488	Ukupno: Pale	21,313.00	
31	412930	819	Pelagićevo, k.o. Gornja Tramošnica	12,275.00	
		1,225	Pelagićevo, k.o. Donja Tramošnica	12,275.00	
		1,312	Pelagićevo, k.o. Turić	12,275.00	
		3,356	Ukupno: Pelagićevo	36,825.00	
32	412930	253	Petrovo, k.o. Petrovo	59,933.00	
		253	Ukupno: Petrovo	59,933.00	
33	412930	481	Istočna Ilijadža, k.o. Vojkovići	77,772.00	
		1,281	Istočna Ilijadža, k.o. Kasindo	62,823.00	
		1,859	Istočna Ilijadža, k.o. Krupac	16,306.00	
		3,621	Ukupno: Istočna Ilijadža	156,901.00	
34	412930	5	Trnovo, k.o. Dejčići	1,365.00	
		237	Trnovo, k.o. Presjenica	3,230.00	
		305	Trnovo, k.o. Trebečaj	12,615.00	
		2,070	Trnovo, k.o. Turovi	2,478.00	
		2,617	Ukupno: Trnovo	19,688.00	
35	412930	1,105	Prijedor, k.o. Orlovci	45,369.00	
		1,750	Prijedor, k.o. Prijedor 1	312,777.00	
		399	Prijedor, k.o. Rakovčani	25,197.00	
		473	Prijedor, k.o. Rizvanovići	27,256.00	
		831	Prijedor, k.o. Ćela	40,857.00	
		4,558	Ukupno: Prijedor	451,456.00	
36	412930	756	Prnjavor, k.o. Vršani	9,726.00	
		2,797	Prnjavor, k.o. Gornji Smrtići	18,910.00	
		684	Prnjavor, k.o. Donji Smrtići	8,897.00	
		1,152	Prnjavor, k.o. Crkvena	12,273.00	
		481	Prnjavor, k.o. Čivčije	6,915.00	
		5,870	Ukupno: Prnjavor	56,721.00	
37	412930	4,367	Ribnik, k.o. Vrbljani Gornji	12,188.00	
		2,609	Ribnik, k.o. Rastoka	19,106.00	
		6,976	Ukupno: Ribnik	31,294.00	
38	412930	3,505	Rudo, k.o. Zubač	21,326.00	
		2,158	Rudo, k.o. Sokolovići	17,171.00	
		5,663	Ukupno: Rudo	38,497.00	
39	412930	382	Srbac, k.o. Lilić	6,347.00	
		493	Srbac, k.o. Prijebaljezi	10,748.00	
		1,188	Srbac, k.o. Razboj Lijevče	21,453.00	
		2,063	Ukupno: Srbac	38,548.00	
40	412930	4,647	Srebrenica, k.o. Podravanje	12,768.00	
		318	Srebrenica, k.o. Potočari	46,958.00	
		845	Srebrenica, k.o. Skelani	26,078.00	
		5,810	Ukupno: Srebrenica	85,804.00	
41	412930	1,307	Stanari, k.o. Dragalovci	22,084.00	
		1,307	Ukupno: Stanari	22,084.00	
42	412930	1,057	Teslić, k.o. Gomjenica	49,262.00	
		2,612	Teslić, k.o. Gornja Vrućica	49,449.00	
		684	Teslić, k.o. Stenjak	19,550.00	
		2,048	Teslić, k.o. Teslić 1	47,706.00	
		6,401	Ukupno: Teslić	165,967.00	
43	412930	1,295	Trebinje, k.o. Dračevo	7,458.00	
		211	Trebinje, k.o. Pridvorci 1	14,649.00	
		112	Trebinje, k.o. Pridvorci 2	3,282.00	
		1,618	Ukupno: Trebinje	25,389.00	
44	412930	521	Ugljevik, k.o. Krčina Gornja	7,051.00	
		391	Ugljevik, k.o. Krčina Donja	8,117.00	
		912	Ukupno: Ugljevik	15,168.00	

			1,528	Foča, k.o. Beleni	12,698.00	
			1,367	Foča, k.o. Jošanica	16,746.00	
			1,803	Foča, k.o. Mješaja	10,780.00	
			2,397	Foča, k.o. Slatina	13,762.00	
			1,483	Foča, k.o. Susječno	16,497.00	
			2,368	Foča, k.o. Hum	10,141.00	
			2,271	Foča, k.o. Čelikovo Polje	12,982.00	
			2,036	Foča, k.o. Škobalji	10,744.00	
			15,253	Ukupno: Foča	104,350.00	
45	412930		364	Čelinac, k.o. Kablovi	7,655.00	
46	412930		719	Čelinac, k.o. Lipovac	12,449.00	
			692	Čelinac, k.o. Popovac	12,378.00	
			1,775	Ukupno: Čelinac	32,482.00	
47	412930		848	Šamac, k.o. Donja Slatina	10,209.00	
			848	Ukupno: Šamac	10,209.00	
48	412930		1,476	Šekovići, k.o. Pobedarje	9,397.00	
			1,476	Ukupno: Šekovići	9,397.00	
49	412930		1,732	Šipovo, k.o. Babići	12,837.00	
			2,863	Šipovo, k.o. Grbavica	10,890.00	
			2,958	Šipovo, k.o. Ljubovo	10,198.00	
			1,384	Šipovo, k.o. Podobzir	5,938.00	
			5,143	Šipovo, k.o. Pribeljci	7,394.00	
			4,111	Šipovo, k.o. Strojice	9,797.00	
			18,191	Ukupno: Šipovo	57,054.00	
			205,309	Ukupno: B.	2,772,922.00	15.34%
50	412759			Privremeni zastupnici u postupku osnivanja katastra nepokretnosti	550,000.00	3.04%
51	412930			Izrada privremenih baza podataka katastra nepokretnosti za potrebe osnivanja katastra nepokretnosti na teritoriji Republike Srpske	1,400,000.00	7.74%
			205,309	SVEUKUPNO: B.	4,722,922.00	26.12%
B.1. OSNIVANJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI KAO JEDINSTVENE EVIDENCIJE ZA KATASTARSKE OPĆINE KOJE NISU OBUVHAĆENE U PLANU B.						
52	412930	20,000	Osnivanje jedinstvene evidencije katastra nepokretnosti od općeg i posebnog značaja na teritoriji Republike Srpske	200,000.00	1.11%	
		225,309	Ukupno: B. + B.1.	4,922,922.00	27.23%	
B.2. DOVRŠENJE RANIJE ZAPOČETOG IZLAGANJA NA JAVNI UVID PODATAKA NA OSNOVU ZAKONA O IZMJERI I KATASTRU REPUBLIKE SRPSKE - RADOVE IZVODI UPRAVA I VANJSKI ČLANOVI KOMISIJA ZA IZLAGANJE ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 6/12, 110/16 i 62/18)						
53	412930	68,000	Završetak ranije započetog izlaganja na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanje prava na nepokretnostima i rješavanje prigovora stavljenih u postupku izlaganja na teritoriji Republike Srpske	600,000.00	3.32%	
		68,000	Ukupno: B.2.	600,000.00	3.32%	
		293,309	SVEUKUPNO: B. + B.1. + B.2.	5,522,922.00	30.55%	
B.3. EDUKACIJE, SLUŽBENA PUTOVANJA I SMJEŠTAJ U OSNIVANJU I ODRŽAVANJU KATASTRA NEPOKRETNOSTI REPUBLIKE SRPSKE						
54	412929		Stručna usavršavanja i edukacije u oblasti u imovinskoopravnoj i geodetskoj oblasti u postupcima osnivanja i održavanja katastra nepokretnosti (zaposleni u Upravi, eksterni stručnjaci i učesnici u edukacijama)	50,000.00	0.28%	
55	412612		Podrška projektima osnivanja katastra nepokretnosti Republike Srpske - rashodi po osnovu smještaja	40,000.00	0.22%	
56	411261		Rashodi po osnovu dnevnicu u oblasti u imovinskoopravnoj i geodetskoj oblasti u postupcima osnivanja i održavanja katastra nepokretnosti	30,000.00	0.17%	
			Ukupno: B.3.	120,000.00	0.66%	
		293,309	SVEUKUPNO: B-B.3.	5,642,922.00	31.21%	
V. PROVJERA POVRŠINA POD KULTUROM VRTA - REVIZIJA VRTOVA						
57	411261		Revizija i provjera površina pod kulturom vrta na teritoriji Republike Srpske i poslovi katastarskog klasiranja zemljišta izmijere Nevesinja - rashodi po osnovu dnevnicu	15,000.00	0.08%	
			Ukupno: V.	15,000.00	0.08%	
G. INFORMACIONO-KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE: INFORMACIONI SISTEM I GEOINFORMACIONI SISTEM - IZDACI I ODRŽAVANJE POSTOJEĆEG INFORMACIONOG SISTEMA KATASTRA NEPOKRETNOSTI, ZEMLJIŠNOKNJIŽNE EVIDENCIJE						
58	412700		Rashodi nabavke antivirusnog softvera i sigurnosnih (antivirus, anti-spam, firewall...)	35,000.00	0.19%	

59	412771	Rashodi na ime održavanja poslovnog informacionog sistema i pisarnice	77,688.00	0.43%
60	412771	Sinhronizacija sa referentnim registrima i uspostavljanje mehanizma za automatsko prostiranje promjena	40,000.00	0.22%
61	412771	Održavanje aplikativnog rješenja knjige uloženih ugovora	26,950.00	0.15%
62	412530	Rashodi tekućeg održavanja računarske, mrežne opreme i opreme za skeniranje za potrebe održavanja digitalnog arhiva	150,000.00	0.83%
63	412771	Održavanje aplikativnih rješenja za Registar cijena i Adresni registar	80,000.00	0.44%
64	412230	Rashodi telekomunikacionih usluga	175,000.00	0.97%
65	412771	Održavanje aplikativnog rješenja geodetske licence	6,950.00	0.04%
66	511712	Izdaci na ime nabavke aplikativnog rješenja Registar hipoteka, web registri: objekata, načina korištenja zemljišta i prirodnih resursa	90,000.00	0.50%
67	412771	Održavanje i proširenje (integracija sa drugim sistemima) aplikativnog rješenja e-Katastar	50,000.00	0.28%
68	412771	Održavanje i podrška DMS	100,000.00	0.55%
69	511434	Izrada i rekonstrukcija LAN mreža u PJ i ojačavanje WAN kapaciteta, podrška IP telefoniji	50,000.00	0.28%
70	412771	Održavanje aplikativnog rješenja za vođenje IT opreme	10,862.00	0.06%
71	412771	Uspostavljanje komunikacionih kanala i protokola za razmjenu informacija i podataka sa drugim institucijama	30,000.00	0.17%
72	412771	Održavanje aplikativnog rješenja e-Gruntovnica	17,550.00	0.10%
73	412771	Održavanje aplikativnog rješenja za digitalni arhiv	50,000.00	0.28%
74	412771	Opremanje i nadogradnja data centra i disaster recovery lokacije i procedura oporavka sistema od katastrofa	100,000.00	0.55%
75	511712	Uspostavljanje printing sistema u dijelu organizacionih jedinica Uprave	100,000.00	0.55%
76	412771	Održavanje aplikativnog rješenja javni uvid u RCN	6,950.00	0.04%
77	412771	Održavanje aplikativnog rješenja e-Status predmeta	6,950.00	0.04%
78	412771	Sigurnost i monitoring podataka	30,000.00	0.17%
79	412771	Održavanje neprekidnih napajanja u data centru i backup - disaster recovery lokacije	20,000.00	0.11%
80	511712	Izdaci na ime nabavki uslužnog softvera	30,000.00	0.17%
81	513712	Izdaci na ime nabavke softverskih i licenci za hardver	120,000.00	0.66%
		Ukupno: G.	1,403,900.00	7.76%

G.1. NABAVKA IKT ZA: POSLOVE USPOSTAVLJANJA DIGITALNOG ARHIVA REPUBLIKE SRPSKE, A ZA POTREBE OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI I KAPITALNIH INVESTICIJA - POSLOVI OD OPĆEG INTERESA

82	511330	Izdaci za nabavku računarske i mrežne opreme (zamjena dotrajale opreme u dijelu organizacionih jedinica Uprave i za potrebe komisija za izlaganje, izmjere i kapitalnih investicija za skeniranje za potrebe uspostavljanja digitalnog arhiva	300,000.00	1.66%
		Ukupno: G.1.	300,000.00	1.66%

G.2. SKENIRANJE ARHIVSKE DOKUMENTACIJE U SVRHU USPOSTAVLJANJA DIGITALNOG ARHIVA

83	412930	Nastavak skeniranja arhivske dokumentacije u organizacionim jedinicama van sjedišta Uprave u sklopu uspostavljanja digitalnog arhiva - rashodi van radnog odnosa	1,050,000.00	5.81%
		Ukupno: G.2.	1,050,000.00	5.81%
		SVEUKUPNO: G. + G.1. + G.2.	2,753,900.00	15.23%

D. POSEBNE OBULE I STRUČNO USAVRŠAVANJE, IZRADA STRUČNIH DOKUMENATA, KONFERENCIJE I ČLANSTVO U MEĐUNARODNIM ASOCIJACIJAMA, ŠTIMPA I PUBLIKOVANJE INFORMATIVNOG BILTENA UPRAVE I IZRADA PRIRUČNIKA

84	412333	Nabavka stručne literature u svrhu edukacije zaposlenih	20,000.00	0.11%
85	412920	Stručno usavršavanje zaposlenih - posebne obuke	35,000.00	0.19%
86	411262	Podrška pri realizaciji međunarodnih projekata - rashodi po osnovu dnevnicu	6,000.00	0.03%
87	412992	Članstvo u geomeđunarodnim asocijacijama	13,400.00	0.07%
		Ukupno: D.	74,400.00	0.41%

D. IZDACI ZA NABAVKU SAVREMENE GEODETSKE OPREME, TERENSKIH AUTOMOBILA ZA POTREBE OSNIVANJA KATASTRA NEPOKRETNOSTI, UREDSKOG NAMJEŠTAJA, GRIJNE, PROTIVPOŽARNE OPREME, TEKUĆE ODRŽAVANJE, OSIGURANJE I ZAŠTITA

88	511300	Geodetska oprema - nabavka više kompleta preciznih niveliara, GPS uređaji i totalnih stanica radi uspostavljanja vertikalnog referentnog sistema Republike Srpske i održavanja izmjere i katastarskih evidencija	350,000.00	1.94%
89	511301	Nabavka dodatnog geodetskog pribora i rezervnih dijelova	17,000.00	0.09%
90	412700	Rashodi za praćenje vozila GPS uređajima	29,000.00	0.16%
91	412537	Tekuće održavanje specijalne opreme – geodetski instrumenti i geodetska oprema	27,000.00	0.15%

92	511321	Nabavka namještaja za potrebe organizacionih jedinica, komisija za izlaganje i digitalnog arhiva	45,000.00	0.25%
93	511311	Nabavka terenskih automobila za potrebe organizacionih jedinica Uprave u svrhu osnivanja katastra nepokretnosti, završetka nove izmjere i eksproprijacije za potrebe kapitalnih projekata Republike Srpske	350,000.00	1.94%
94	511340	Izdaci za nabavku grijne, rashladne i zaštitne opreme u organizacionim jedinicama Uprave	45,000.00	0.25%
95	511347	Izdaci za nabavku ostale opreme grijne, rashladne i zaštitne opreme	4,000.00	0.02%
96	511342	Izdaci za nabavku opreme za protivpožarnu zaštitu	6,900.00	0.04%
97	412519	Rashodi za ostale usluge zajednice etažnih vlasnika	157,000.00	0.87%
98	412534	Rashodi za tekuće održavanje grijne, rashladne i zaštitne opreme u svim organizacionim jedinicama Uprave	76,000.00	0.42%
99	516143	Izdaci za zalihe HTZ odjeće i obuće za potrebe: izmjere, osnivanja katastra nepokretnosti i kapitalnih projekata	90,000.00	0.50%
100	511300	Nabavka ostale opreme i postrojenja za potrebe osnivanja i zaštite katastarskih evidencija i digitalnog arhiva	25,000.00	0.14%
		Ukupno: D.	1,221,900.00	6.76%

E. RASHODI U UPRAVNIM SPOROVIMA

101	412750	Rashodi za pravne i administrativne usluge u upravnim sporovima	20,000.00	0.11%
		Ukupno: E.	20,000.00	0.11%

Ž. TEKUĆI RASHODI ZA POTREBE IZMJERE, OSNIVANJA I ODRŽAVANJA IZMJERE I KATASTRA NEPOKRETNOSTI U ORGANIZACIONIM JEDINICAMA UPRAVE, ZAKUP POSLOVNHIH PROSTORIJA ZA RAD ORG. JEDINICA I KOMISIJA ZA IZLAGANJE

102	411100	Rashodi za bruto naknade troškova i ostalih osobnih primanja zaposlenih po osnovu prekovremenog rada - kapitalni projekti od posebnog interesa za Republiku Srpsku	440,000.00	2.43%
103	412110	Rashodi za zakup zgrada i građevinskih objekata	490,000.00	2.71%
104	412210	Rashodi po osnovu utroška energije	550,000.00	3.04%
105	412220	Rashodi za komunalne usluge	560,000.00	3.10%
106	412230	Rashodi za komunikacione usluge	1,801,950.00	9.97%
107	412240	Rashodi za usluge prijevoza i premeštanja	2,000.00	0.01%
108	412310	Rashodi za uredski materijal	390,000.00	2.16%
109	412320	Rashodi za materijal za održavanje čistoće	70,000.00	0.39%
110	412330	Rashodi za stručnu literaturu, časopise i dnevnu štampu	14,500.00	0.08%
111	412490	Rashodi za ostali materijal za posebne namjene	30,000.00	0.17%
112	412499	Rashodi za ostali materijal za potrebe izvođenja terenskih geodetsko-tehničkih radova	50,000.00	0.28%
113	412510	Rashodi za tekuće održavanje zgrada	65,000.00	0.36%
114	412530	Rashodi za tekuće održavanje opreme	39,000.00	0.22%
115	412610	Rashodi po osnovu putovanja i smještaja u zemlji	90,000.00	0.50%
116	411261	Rashodi po osnovu dnevnic za službena putovanja u zemlji	60,000.00	0.33%
117	412620	Rashodi po osnovu putovanja i smještaja u inozemstvu	3,300.00	0.02%
118	411262	Rashodi po osnovu dnevnic za službena putovanja u inozemstvu	2,900.00	0.02%
119	412630	Rashodi po osnovu utroška goriva	142,000.00	0.79%
120	412710	Rashodi za usluge finansijskog posredovanja	6,600.00	0.04%
121	412720	Rashodi za usluge osiguranja	62,000.00	0.34%
122	412730	Rashodi za usluge informiranja i medija	71,000.00	0.39%
123	412730	Rashodi za pravne i administrativne usluge	620,000.00	3.43%
124	412760	Rashodi za usluge procjene i vještačenja	5,000.00	0.03%
125	412790	Rashodi za ostale stručne usluge	42,000.00	0.23%
126	412930	Rashodi za bruto naknade za rad van radnog odnosa na ime rada organizacionih jedinica	630,000.00	3.48%
127	412970	Rashodi po osnovu poreza i doprinosa i neporeznih naknada na teret poslodavca	16,000.00	0.09%
128	412940	Rashodi po osnovu reprezentacije	27,000.00	0.15%
129	412900	Ostali nepomenuti rashodi	12,000.00	0.07%
		Ukupno: Ž.	6,292,250.00	34.80%

Z. IZDACI ZA NABAVKU, INVESTICIONO ODRŽAVANJE, REKONSTRUKCIJU I ADAPTACIJU POSLOVNHIH PROSTORA ZA POTREBE ORGANIZACIONIH JEDINICA UPRAVE: IZMJERE, KOMISIJA ZA OSNIVANJA JEDINSTVENE EVIDENCIJE KATASTRA NEPOKRETNOSTI I KAPITALNIH PROJEKATA REPUBLIKE SRPSKE

130	511121	Izdaci na ime nabavke poslovnih prostora: Berkovići, Trnovo i Čajniče	450,000.00	2.49%
131	511220	Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih objekata sveukupno	95,000.00	0.53%

132	511200		Izdaci za investiciono održavanje, rekonstrukciju i adaptaciju zgrada i objekata	2,000.00	0.01%
133	516100		Izdaci za zalihe materijala, robe i sitnog inventara, ambalaže i sl.	11,000.00	0.06%
134	511380		Izdaci za nabavku proizvodno-uslužne opreme, alata i inventara	20,000.00	0.11%
			Ukupno: Z.	578,000.00	3.20%
I. ZAVRŠETAK GEODETSKIH RADOVA U SKLADU SA PLANOM IZ 2021. GODINE					
135	412755	67,642	Završetak nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Kalinovik sveukupno 1.729.260 KM (završetak radova započetih u 2019. godini i plaćanje)	345,150.00	1.91%
136	412755	30,864	Završetak nove izmjere nepremjerenih dijelova općine: Ljubinje sveukupno 1.053.000 KM (završetak radova započetih u 2019. godini i plaćanje)	479,700.00	2.65%
		98,506	Ukupno: I.	824,850.00	4.56%
		457,463	SVEUKUPNO: A. - I.	18,080,222.00	100%

Tabelarni prikaz 2.

PROCJENA PRIHODA ZA IZVRŠENJE PLANA ZA 2022. GODINU

	Ekon. kod	IZVOR FINANSIRANJA	SVRHA KORIŠTENJA	IZNOS U KM	u % od ukupno
1	121200	Prenesena novčana sredstva gotovina iz prethodne godine	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	297,423.00	1.65%
2	722466	Prihodi od naknada i usluga za finansiranje poslova izmjere i osnivanja kataстра nepokretnosti	Za vršenje i održavanje izmjere, izradu karata, osnivanje kataстра nepokretnosti i katastra komunalnih uredaja, nabavka opreme i pokriće troškova usluga	15,232,799.00	84.25%
3	722466	Prihodi od elektronskog poslovanja i e-servisa od naknada i usluga za finansiranje poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	200,000.00	1.11%
4	722466	Prihodi od općina na čijem području se izvode radovi iz Plana do 14% od vrijednosti radova	Za izmjjeru i osnivanje katastra nepokretnosti i rješavanje imovinskopopravnih odnosa	60,000.00	0.33%
5	722466	Prihodi od doprinosa u iznosu 0,3% od predračunske vrijednosti građevinskih radova	Za izmjjeru i osnivanje katastra nepokretnosti i rješavanje imovinskopopravnih odnosa	2,290,000.00	12.66%
6		UKUPNO PROCJENA REDOVNI NAMJENSKI PRIHODI u 2022. godini		17,782,799.00	98.35%
7	121200	Prenesena novčana sredstva gotovina iz prethodne godine (bankovni računi na dan 1.1.2022. godine)	Za namjenu utvrđenu Planom radova za 2022. godinu	297,423.00	1.65%
		UKUPNO NAMJENSKI PRIHODI + PRENESENA NOVČANA SREDSTVA		18,080,222.00	100.00%

308

Na osnovu člana 54. stav 3. Zakona o upravljanju otpadom ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 i 65/21) i člana 76. stav 2. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 115/18 i 111/21), ministar za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju, 7. februara 2022. godine, d o n o s i

**PRAVILNIK
O UPRAVLJANJU OTPADNIM GUMAMA**

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se način i postupak upravljanja otpadnim gumama.

Član 2.

(1) Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na otpadne gume svih veličina i masa, neovisno o vremenu kada su stavljene u promet kao samostalan proizvod, sastavni dio drugog proizvoda ili kompleta točkova.

(2) Kategorije proizvoda i popis proizvoda koji pripadaju tim kategorijama, a gume su sastavni dio tih proizvoda, utvrđene su u listama iz Priloga ovog pravilnika, koji čini njegov sastavni dio.

Član 3.

Cilj ovog pravilnika je uspostavljanje sistema upravljanja otpadnim gumama na način da se odvojenim sakupljanjem i tretmanom sprijeći ili smanji štetni uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Član 4.

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) guma je svaki proizvod koji se stavlja u promet kao samostalni proizvod ili sastavni dio drugog proizvoda ili kompleta točkova, u skladu sa Prilogom ovog pravilnika,

2) gume za motorna vozila su proizvodi koji obuhvaćaju nove i polovne gume kao poseban proizvod (gume za automobile, autobuse, kamione, motocikle, poljoprivredne i građevinske mašine, prikolice, letjelice, vučne mašine i druge mašine i uređaje) i gume koje su sastavni dio automobila, autobusa, teretnih vozila i prikolica, radnih, građevinskih i poljoprivrednih mašina, dostavnih vozila, traktora, vučnih mašina, aviona i drugih letjelica, transportnih sredstava i kompleta točkova (guma i naplatak),

3) dokumentacija o kretanju otpada su obrasci dokumenta o kretanju otpada na teritoriji Republike Srpske,

4) krajnji korisnik je lice koje je koristilo, koristi ili namjerava koristiti gume ili opremu čiji su sastavni dio gume ili lice kod kojeg zbog obavljanja registrirane djelatnosti nastaju otpadne gume, a krajnji korisnik može biti fizičko lice, pravno lice ili preduzetnik,

5) lice ovlašćeno za protektiranje je pravno lice ili preduzetnik koji ima dozvolu za obavljanje djelatnosti protektiranja guma,

6) lice ovlašćeno za sakupljanje je pravno lice ili preduzetnik koji ima dozvolu za sakupljanje otpadnih guma,

7) lice ovlašćeno za tretman je pravno lice ili preduzetnik koji ima dozvolu za tretman otpadnih guma,

8) otpadne gume su uništene, istrošene ili odbačene gume čiji je rok upotrebe istekao zbog oštećenja, starosti ili drugih razloga i koje se svrstavaju u otpad sa indeksnim brojem 16 01 03 iz Kataloga otpada,

9) ponovna upotreba je svaki postupak kojim se omogućava ponovno korištenje proizvoda ili dijelova proizvoda, koji nisu otpad, u istu svrhu za koju su izvorno načinjeni,

10) proizvođač je pravno lice ili preduzetnik koji gume proizvodi i stavlja u promet na teritoriji Republike Srpske, bez obzira na način prodaje i sjedište poslovanja, kao i pravno lice i preduzetnik koji vrši protektiranje otpadnih guma, te stavlja u promet takve gume na teritoriji Republike Srpske,

11) protektiranje otpadnih guma je proces reciklaže kojim se nakon tretmana protektiranja gume koriste za istu svrhu za koju su namijenjene i gdje se protektirane gume ne smatraju otpadom,

12) reciklažu otpadnih guma je prerada otpadnih guma u proizvodnom procesu, za prvobitnu ili drugu namјenu, osim u energetske svrhe,

13) reciklažno dvorište u smislu ovog pravilnika je mjesto namijenjeno za razvrstavanje i privremeno skladištenje posebnih vrsta otpada iz domaćinstva pogodnih za reciklažu,

14) sakupljanje otpadnih guma je djelatnost koja obuhvaća prikupljanje, razvrstavanje, skladištenje, pripremu i transport otpadnih guma do mesta tretmana,

15) serviser je pravno lice ili preduzetnik koji pruža uslugu popravke i zamjene guma,

16) trgovac je pravno lice ili preduzetnik koji gume stavlja u promet na teritoriji Republike Srpske, a trgovac može biti i proizvođač i/ili uvoznik,

17) tretman podrazumijeva aktivnost upravljanja otpadnim gumama koji će omogućiti njihovo dalje korištenje, dobivanje sirovina iz gume i zbrinjavanje ostataka poslije tretmana,

18) uvoznik je svako pravno lice ili preduzetnik koji gume uvozi i stavlja u promet na teritoriji Republike Srpske, bez obzira na način prodaje i sjedište poslovanja.

Član 5.

Učesnici u sistemu upravljanja otpadnim gumama su:

1) Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju (u daljem tekstu: Ministarstvo),

2) Fond za zaštitu životne sredine i energetsku efikasnost Republike Srpske (u daljem tekstu: Fond),

3) jedinica lokalne samouprave,

4) proizvođač,

5) uvoznik,

6) trgovac,

7) serviser,

8) krajnji korisnik,

9) pravno lice ili preduzetnik koji posjeduje dozvolu za upravljanje otpadom,

10) nadležni inspekcijski organi.

Član 6.

(1) Upravljanje otpadnim gumama je skup mjera koje obuhvaćaju sakupljanje, razvrstavanje, transport, skladište-

nje i tretman otpadnih guma, kao i upravljanje ostacima poslije tretmana.

(2) Upravljanje otpadnim gumama provodi se na način koji neće predstavljati rizik od zagađenja vode, zemljišta ili zraka radi zaštite zdravlja ljudi i životne sredine.

(3) S ciljem smanjenja negativnog uticaja otpadnih guma na zdravlje ljudi i životnu sredinu, kao i s ciljem iskorишtenja upotrebljivih komponenti iz otpadnih guma, neophodno je osigurati odvojeno sakupljanje i tretman svih otpadnih guma na način definiran Zakonom o upravljanju otpadom (u daljem tekstu: Zakon) i ovim pravilnikom.

(4) Pravo obavljanja djelatnosti upravljanja otpadnim gumama stiče se na osnovu dozvole za upravljanje otpadom koja se dobija na način definiran Zakonom.

(5) Proizvođač guma upravlja otpadom iz procesa proizvodnje u skladu sa ekološkom dozvolom koja se dobija na način definiran Zakonom o zaštiti životne sredine ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 71/12, 79/15 i 70/20).

(6) Sve sakupljene otpadne gume potrebno je tretirati.

(7) Svako kretanje otpadnih guma prati odgovarajuća dokumentacija o kretanju otpada u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o Obrascu Dokumenta o kretanju otpada i Uputstvu za njegovo popunjavanje ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 21/15).

Član 7.

Proizvođači, uvoznici i trgovci na ambalaži ili pratećoj dokumentaciji, uz isporučenu gumu, moraju da istaknu informaciju o obavezi odvojenog sakupljanja otpadnih guma, te da navedu uputstva o načinu postupanja sa otpadnim gummama.

Član 8.

(1) Proizvođači, uvoznici i trgovci koji stavlju gume za motorna vozila u promet na teritoriji Republike Srpske plaćaju Naknadu za opterećivanje životne sredine posebnim kategorijama otpada – otpadnim gumama (u daljem tekstu: Naknada), u skladu sa Zakonom.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana, u skladu sa Zakonom i rješenjem Fonda, uplaćuju Naknadu Fondu, a srazmjerno količini guma za motorna vozila koju su stavili u promet na teritoriji Republike Srpske.

(3) Proizvođači, uvoznici i trgovci dostavljaju izvještaj Fondu sa podacima o količini guma za motorna vozila koje stavlju u promet na teritoriji Republike Srpske, kao i o količini guma za motorna vozila, koje se kao zaseban proizvod ili sastavni dio drugog proizvoda izvoze iz Republike Srpske.

(4) Izvještaj iz stava 3. ovog člana podnosi se u skladu sa Zakonom i Pravilnikom o obrascima izvještaja o upravljanju posebnim kategorijama otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 87/20).

Član 9.

(1) Tretman otpadnih guma vrši se u postrojenju koje ispunjava uvjete utvrđene Zakonom i drugim propisima.

(2) Tretman otpadnih guma obuhvaća reciklažu i korištenje otpadnih guma u energetske svrhe.

(3) Odlaganje otpadnih guma nije dopušteno.

(4) Izvoze se otpadne gume za čiji tretman nema tehničkih i tehnoloških uvjeta u Republici Srpskoj.

Član 10.

Sa ostacima koji nastanu nakon postupka tretmana otpadnih guma postupa se u skladu sa Zakonom.

Član 11.

(1) Reciklažno dvorište bez naknade preuzima otpadne gume od fizičkog lica, kao krajnjeg korisnika.

(2) U reciklažnom dvorištu na vidnom mjestu obavezno se postavlja obavijest o mogućnosti predaje, odnosno o oba-

vezi preuzimanja otpadnih guma oznakom sadržaja "PREUZIMAMO OTPADNE GUME", te na zahtjev krajnjeg korisnika pruža se informacija o načinu i uvjetima preuzimanja.

(3) Reciklažno dvorište sve preuzete otpadne gume predaje licu ovlašćenom za sakupljanje ili licu ovlašćenom za tretman.

(4) Odgovorno lice reciklažnog dvorišta vodi evidenciju o količinama preuzetih i predatih otpadnih guma i uredno o tome izvještava Fond u skladu sa Pravilnikom o metodologiji prikupljanja podataka o otpadu i njihovoj evidenciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 71/15).

Član 12.

(1) Serviser, prilikom zamjene guma, bez naknade preuzima otpadne gume od fizičkog lica, kao krajnjeg korisnika.

(2) Serviser na mjestu poslovanja postavlja obavijest o mogućnosti predaje, odnosno o obavezi preuzimanja otpadnih guma oznakom sadržaja "PREUZIMAMO OTPADNE GUME", te na zahtjev krajnjeg korisnika obavještava ga o načinu i uvjetima preuzimanja.

(3) Serviser preuzete otpadne gume predaje licu ovlašćenom za sakupljanje.

(4) Serviser vodi evidenciju o količinama preuzetih i predatih otpadnih guma i o tome izvještava Fond u skladu sa Pravilnikom o metodologiji prikupljanja podataka o otpadu i njihovoj evidenciji ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 71/15).

Član 13.

Krajnji korisnik otpadne gume odvaja od miješanog komunalnog otpada i ostalih vrsta otpada, te ih odvojene predaje licu ovlašćenom za sakupljanje, reciklažno dvorište ili serviseru prilikom zamjene guma.

Član 14.

(1) Fond organizira sistem upravljanja otpadnim gummama u skladu sa članom 52. stav 4. Zakona.

(2) Finansijska sredstva za obavljanje usluge sakupljanja i tretmana dodjeljuju se na osnovu javnog poziva, koji raspisuje Fond, u skladu sa Zakonom.

(3) Na javni poziv mogu se prijaviti samo lica koja posjeduju dozvolu za upravljanje otpadnim gummama, te koja su registrirana u Republici Srpskoj.

(4) Fond dodjeljuje finansijska sredstva samo za količine koje su sakupljene na teritoriji Republike Srpske, predate na tretman ili izvezene.

(5) Lice ovlašćeno za sakupljanje koje ima zaključen ugovor sa Fondom preuzima otpadne gume od krajnjeg korisnika bez troškova i predaje ih na tretman.

(6) Lice ovlašćeno za tretman preuzima otpadne gume od lica ovlašćenog za sakupljanje.

(7) Radi ostvarivanja prava na finansijska sredstva Fondu, lica ovlašćena za sakupljanje i/ili tretman koja su zaključila ugovor sa Fondom dostavljaju Fondu, do kraja tekućeg mjeseca za prethodni mjesec, dokumentaciju o kretanju otpada sa podacima o količinama otpadnih guma koje su sakupljene i predate na tretman.

(8) Ukoliko lice ovlašćeno za sakupljanje koje ima zaključen ugovor sa Fondom izvozi otpadne gume, dostavlja Fondu dokaz o izvršenom izvozu, odnosno dokumentaciju o prekograničnom kretanju otpada u skladu sa Zakonom i Uredbom o listama otpada i dokumentima za prekogranično kretanje otpada ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 86/15).

Član 15.

(1) Fond vodi i održava Informacioni sistem za registriranje podataka o upravljanju otpadom putem kojeg se prikupljavaju podaci o količini guma koje su stavljene u promet na teritoriji Republike Srpske, količini sakupljenih i tretiranih otpadnih guma i o količini otpadnih guma koje se izvoze.

(2) Fond, u skladu sa Zakonom, najkasnije do 31. maja tekuće godine, Ministarstvu podnosi godišnji Izvještaj o upravljanju otpadnim gummama, koji sadrži:

1) pregled prijavljenih proizvođača, uvoznika i trgovaca koji stavlju gume u promet na teritoriji Republike Srpske, kao i količine guma stavljenih u promet na teritoriji Republike Srpske,

2) pregled podataka o količinama sakupljenih, tretiranih i izvezenih otpadnih guma,

3) finansijski izvještaj sa podacima o prihodu od Naknade, iznosu isplaćenih finansijskih sredstava za sakupljanje, tretman i izvoz otpadnih guma u prethodnoj kalendarskoj godini, te podacima o korisnicima finansijskih sredstava, količinama za koje su isplaćena finansijska sredstva i ulaganjima u infrastrukturu upravljanja otpadom,

4) pregled aktivnosti na promociji sistema upravljanja otpadnim gummama.

(3) U sklopu aktivnosti na promociji sistema upravljanja otpadnim gummama Fond na godišnjoj osnovi organizira informativne kampanje za učesnike u sistemu upravljanja otpadnim gummama i programe obuke za pravilnu primjenu ovog pravilnika.

Član 16.

Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje važiti Pravilnik o načinu upravljanja otpadnim gummama ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 20/12).

Član 17.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 15.04-020-3320/21

7. februara 2022. godine
Banjaluka

Ministar,
Srebrenka Golić, s.r.

PRILOG

LISTA 1.

Kategorije proizvoda

1. Manja teretna i putnička te priključna vozila,
2. teretna i putnička te priključna vozila,
3. osobna i pripadajuća priključna vozila,
4. viljuškari,
5. radne mašine,
6. traktori,
7. kolica,
8. bicikli,
9. motocikli,
10. avioni.

LISTA 2.

Popis proizvoda koji pripadaju kategorijama iz Liste 1.

1. Manja teretna i putnička te priključna vozila:
  - motorna vozila za prijevoz tereta do 3,5 t nosivosti,
  - motorno vozilo za prijevoz lica do 5 t nosivosti,
  - prikolice i poluprikolice nosivosti od 750 kg do 3,5 t,
  - ostala slična motorna vozila nosivosti do 3,5 t.
2. Teretna i putnička te priključna vozila:
  - motorna vozila za prijevoz tereta nosivosti preko 3,5 t,
  - autobusi nosivosti preko 5 t,
  - prikolice i poluprikolice nosivosti preko 3,5 t,
  - ostala slična motorna vozila nosivosti preko 3,5 t.
3. Osobna i pripadajuća priključna vozila:
  - motorna vozila za prijevoz lica,
  - motorno vozilo sa tri točka,
  - prikolice i poluprikolice nosivosti do 750 kg,

- ostala slična motorna vozila.
4. Viljuškari:
- viljuškar na vlastiti pogon.
5. Radne mašine:
- mašine i uređaji kojima je osnovna namjena obavljanje radova vlastitim uređajima i opremom.
6. Traktori
7. Kolica:
- građevinska kolica,
  - radna kolica,
  - transportna kolica,
  - skladišna kolica,
  - ručni viljuškar,
  - medicinska i invalidska kolica,
  - prikolice i poluprikolice nosivosti do 750 kg,
  - ostala kolica.
8. Bicikli:
- bicikl,
  - romobil,
  - tricikl,
  - četvorocikl,
  - ostala slična vozila.
9. Motocikli:
- motocikl,
  - moped,
  - motorni četvorocikl,
  - ostala slična vozila.
10. Avioni:
- avion,
  - helikopter,
  - ostale slične letjelice.

Republički zavod za standardizaciju i metrologiju

Na osnovu člana 14. stav 2. Zakona o metrologiji u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 33/16 i 18/20) i člana 82. stav 3. Zakona o republičkoj upravi ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 115/18 i 111/21), direktor Republičkog zavoda za standardizaciju i metrologiju, uz saopštost ministra privrede i preduzetništva, donosi

PRAVILNIK

O MJERILIMA BRZINE VOZILA U SAOBRAĆAJU

Član 1.

Ovim pravilnikom propisuju se metrološki i tehnički zahtjevi za mjerila brzine vozila u saobraćaju, način provjere usaglašenosti metroloških i radnih karakteristika mjerila brzine sa propisanim zahtjevima, način označavanja i verifikacija mjerila brzine radi stavljanja na tržiste ili u upotrebu.

Član 2.

Ovaj pravilnik primjenjuje se na mjerila brzine vozila u cestovnom saobraćaju, a koja se koriste u funkciji kontrole i sigurnosti saobraćaja.

Član 3.

(1) Pojmovi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeće značenje:

1) mjerilo brzine vozila u saobraćaju (u daljem tekstu: mjerilo) je uređaj koji mjeri brzinu vozila koje se kreće u saobraćaju,

2) kontrolirano vozilo je vozilo kojem se mjeri brzina kretanja u saobraćaju,

3) rukovalac mjerila je službeno lice koje koristi mjerilo u skladu sa uputstvom za upotrebu, a na način kojim se

osigurava propisana tačnost mjerjenja i tehnička ispravnost mjerila, u skladu sa zakonom kojim se uređuje metrologija,

4) simulatori signala su uredaji koji generišu impulse ili odgovarajuće signale za testove simulacije brzine, rastojanja ili neke druge veličine,

5) efekat kosinusa ugla je odstupanje između brzine kojom se kontrolirano vozilo kreće duž posmatranog puta i brzine izmjerenje mjerilom koje se nalazi pod uglom u odnosu na pravac tog puta,

6) softver čine programi, podaci i parametri koji su sastavni dio mjerila i koji određuju ili izvršavaju funkcije koje su predmet zakonske kontrole mjerila,

7) uputstvo za upotrebu je pisani dokument koji je izdao proizvođač mjerila i koji je pregledano i odobreno u postupku pribavljanja rješenja, odnosno drugog akta o odobrenju tipa.

(2) Ostali pojmovi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju značenje koje je propisano u zakonima i podzakonskim aktima kojima se uređuju oblast metrologije i sigurnost saobraćaja na putevima.

Član 4.

(1) Mjerila se dijela na:

1) radarska mjerila, koja brzinu kontroliranog vozila određuju na osnovu razlike frekvencija u mikrotalasnom frekvencijskom području između emitiranog signala i signala reflektovanog od kontroliranog vozila (Doplerov efekat),

2) laserska mjerila, koja rastojanje i brzinu kontroliranog vozila određuju na osnovu mjerjenja vremena prostiranja laserskih impulsa reflektovanih od kontroliranog vozila,

3) senzorska mjerila, koja brzinu kontroliranog vozila određuju mjerjenjem vremena prolaza kontroliranog vozila između najmanje dva čvrsto postavljena senzora na poznamom rastojanju.

(2) Prema načinu upotrebe, radarska mjerila mogu biti:

- 1) ručni radari,
- 2) radari ugrađeni iznad ili pored puta,
- 3) radari ugrađeni u vozila.

Član 5.

(1) Mjerjenje brzine vozila vrši se primjenom jedne od sljedećih metoda mjerjenja:

- 1) metode stacionarnog mjerjenja,
- 2) metode pokretnog mjerjenja.

(2) Stacionarno mjerjenje brzine vozila je mjerjenje koje se vrši pomoću mjerila stabilno postavljenog na stalak ili na prikladan pribor za njegovo učvršćivanje na podlogu ili u vozilo koje se ne kreće, odnosno pomoću mjerila čvrsto ugrađenog u put, iznad ili pored puta.

(3) Pokretno mjerjenje brzine vozila je mjerjenje koje se vrši mjerilima koja su ugrađena u vozila koja se kreću.

(4) Za metod stacionarnog mjerjenja brzine vozila koriste se radarska, laserska i senzorska mjerila.

(5) Za metod pokretnog mjerjenja brzine vozila koriste se radari ugrađeni u vozila.

Član 6.

(1) Prilikom mjerjenja brzine vozila metodom stacionarnog mjerjenja ručni radari i laserska mjerila postavljaju se na stalak ili prikladan pribor ili na odgovarajući nosač u unutrašnjosti vozila koje se ne kreće, tako da se ta mjerila ne pomjeraju tokom mjerjenja.

(2) Ručni radari i laserska mjerila mogu se koristiti i iz ruke ako je to predviđeno uputstvom proizvođača tog mjerila i ukoliko rukovalac mjerila osigura da se to mjerilo ne pomjera tokom mjerjenja.

Član 7.

(1) Radar ugrađen iznad ili pored puta mjeri brzinu vozila metodom stacionarnog mjerjenja, automatski sa nadzorom ili bez nadzora.

(2) Radari iz stava 1. ovog člana mogu da se nalaze u jednom ili više kućišta.

Član 8.

(1) Radar ugrađen u vozilo ima antenu za određivanje brzine kontroliranog vozila i antenu za određivanje brzine vozila u koje je ugrađen.

(2) Radar iz stava 1. ovog člana može mjeriti brzinu kontroliranog vozila:

1) metodom stacionarnog mjerjenja, kada vozila u koja su ugrađeni miruju,

2) metodom pokretnog mjerjenja, kada se vozila u koja su ugrađeni kreću.

Član 9.

(1) Senzorska mjerila mijere brzinu metodom stacionarnog mjerjenja, automatski sa nadzorom ili bez nadzora.

(2) Senzorsku jedinicu čine najmanje dva senzora koja su ugrađena u put u jednoj saobraćajnoj traci na tačno određenom rastojanju.

(3) Senzorska jedinica je podzemnim kablom povezana sa ostalim dijelovima senzorskog mjerila koji su postavljeni u kućište na stub pored puta.

Član 10.

(1) Prema položaju mjerila u odnosu na pravac kretanja kontroliranog vozila, mjerila mogu biti konstruirana tako da prilikom mjerjenja:

- 1) uzimaju u obzir kosinusni efekat,
- 2) ne uzimaju u obzir kosinusni efekat.

(2) Mjerila koja prilikom mjerjenja uzimaju u obzir kosinusni efekat ne mogu da se upotrebljavaju za mjerjenje brzine iz ruke.

(3) Mjerilo može imati mogućnost evidentiranja prolaska vozila kroz crveno svjetlo na semaforu.

Član 11.

(1) Rezultat mjerjenja mjerilom izražava se u kilometrima na sat (km/h).

(2) Rastojanje izmjereno mjerilom izražava se u metrima (m).

(3) Mjerni opseg mjerila obavezno je u rasponu koji podrazumijeva da donja granica mjerjenja ne može biti veća od 30 km/h, a gornja granica mjerjenja ne može biti manja od 150 km/h.

(4) Mjerjenje brzine vozila može se vršiti u oba smjera, u odlasku i dolasku.

(5) Najveći mjerni podjeljak pri mjerenu brzine je 1 km/h.

(6) Najveći mjerni podjeljak pri mjerenu rastojanja je 0,1 m.

Član 12.

Radni uvjeti za upotrebu mjerila su:

1) temperatura okoline: od -10°C do $+50^{\circ}\text{C}$,

2) napon napajanja: $D_{\text{nom}} \pm 20\%$ (pri čemu je D_{nom} – nominalni električni napon).

Član 13.

(1) Mjerilo obavezno sadrži pokazni uređaj koji rezultate mjerjenja prikazuje tačno i nedvosmisleno, na način da budu dostupni korisnicima mjerila i vozaču kontroliranog vozila.

(2) Kada su rezultati mjerjenja dostupni samo na digitalnom izlaznom konektoru mjerila, proizvođač u uputstvu za

upotrebu daje opis načina prijenosa podataka, odnosno prikupljanja podataka na spoljašnji memoriski uređaj ili spoljašnji pokazni uređaj.

(3) Računar i program koji se koriste za prijenos podataka iz stava 2. ovog člana obavezno se jedinstveno identificiraju.

(4) Mjerilo ima, kao dodatni ili integralni dio, uređaj koji dokumentira izmjerenu brzinu kontroliranog vozila pomoću fotografije, video-zapisa ili nekog drugog zapisa.

(5) Kod mjerila koja imaju foto-zapis ili video-zapis rezultat mjerjenja brzine prikazuje se na jednom ili više zapisa koji su napravljeni samostalno ili su dio jednog kontinuiranog video-snimka.

(6) Mjerila iz stava 5. ovog člana obavezno registriraju najmanje sljedeće:

- 1) jasno vidljiv registarski broj kontroliranog vozila, ako se registarska tablica nalazi na vozilu,
- 2) datum i vrijeme mjerjenja brzine,
- 3) izmjerenu brzinu kontroliranog vozila.

Član 14.

(1) Svi elementi mjerila obavezno su zaštićeni od mehaničkih oštećenja, elektromagnetskih smetnji i drugih spoljašnjih uticaja.

(2) Mjerilo se postavlja i upotrebljava u skladu sa rješenjem, odnosno drugim aktom o odobrenju tipa i uputstvom za upotrebu.

(3) Dodatni, odnosno vanjski dijelovi i pribor mjerila koji se na njega priključuju navode se u rješenju, odnosno drugom aktu o odobrenju tipa.

(4) Mjerila obavezno imaju ugrađenu funkciju samotestiranja kod svakog uključivanja mjerila.

(5) Mjerilo koje radi bez rukovaoca obavezno ima uređaj koji omogućava njegovo automatsko isključivanje, ako su radni uvjeti izvan opsega propisanih ovim pravilnikom.

(6) Mjerilo obavezno ima ugrađenu funkciju obavještavanja rukovaoca u slučaju registriranja kvara na samom uređaju.

(7) Svi elementi mjerila koji utiču na metrološke karakteristike, koji obračunavaju ili čuvaju podatke, obavezno su zaštićeni od namjerne ili slučajne zloupotrebe.

Član 15.

(1) Programski dijelovi i podaci koji čine softver, koji je sastavni dio mjerila, podliježu kontroli i odobravanju tipa mjerila za koji se u rješenju, odnosno drugom aktu o odobrenju navode identifikaciona verzija softvera i način identifikacije.

(2) Softver iz stava 1. ovog člana kontrolira se u dijelu parametara koji utiču na rezultate mjerjenja.

(3) Softver se osigurava od slučajne ili namjerne zloupotrebe i modifikacija, u skladu sa uputstvom za upotrebu.

(4) Ponovno instalirana ista verzija softvera smatra se popravkom mjerila i takvo mjerilo podliježe vanrednoj verifikaciji mjerila, u skladu sa propisima kojima se uređuje metrologija.

(5) Ažuriranje softvera jednog mjerila smatra se modifikacijom mjerila zbog promjene softvera u odnosu na odobrenu verziju i takav tip mjerila podliježe djelomičnom ispitivanju tipa mjerila, u skladu sa propisima kojima se uređuje metrologija.

Član 16.

(1) Proizvođač mjerila sačinjava tehničku dokumentaciju koja omogućava utvrđivanje ispunjenosti zahtjeva iz ovog pravilnika.

(2) Tehnička dokumentacija iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o:

- 1) vrsti mjerila,

- 2) sastavnim dijelovima mjerila i načinu njihovog funkciranja,
- 3) montaži mjerila i nominalnom naponu napajanja, odnosno U_{nom} ,
- 4) principu rada mjerila i različitim načinima rada (modovima), ako postoje sa opisom registriranja podataka,
- 5) mjernom opsegu,
- 6) radnim uvjetima,
- 7) uvjetima za pravilno čuvanje, skladištenje i transport mjerila,
- 8) načinu postavljanja, kao i položaju mjerila i osobe koja vrši mjerjenje u odnosu na kontrolirano vozilo,
- 9) načinu samotestiranja,
- 10) pravilnom korištenju mjerila i ograničenjima u korištenju,
- 11) mogućim problemima u toku rada i postupcima za njihovo rješavanje,
- 12) dijelovima mjerila koji se mogu mijenjati, sa tehničkom specifikacijom njihovih dijelova,
- 13) tehničkoj specifikaciji različitih napajanja i kablova, ako je primjenjivo.

Član 17.

(1) Na mjerilu se obavezno postavljaju sljedeći natpisi i oznake:

- 1) naziv mjerila,
- 2) poslovno ime, odnosno naziv proizvođača,
- 3) oznaka tipa mjerila,
- 4) službena oznaka tipa mjerila,
- 5) opseg mjerjenja brzine vozila,
- 6) serijski broj,
- 7) godina proizvodnje.

(2) Ako se mjerilo sastoji od nekoliko sastavnih dijelova, svaki dio se pored oznaka iz stava 1. ovog člana označava i nazivom tog sastavnog dijela i oznakom koja ga povezuje sa tim mjerilom.

(3) Natpisi i oznake iz st. 1. i 2. ovog člana postavljaju se tako da budu vidljivi, čitljivi i neizbrisivi, odnosno da ih nije moguće ukloniti bez trajnog oštećenja.

(4) Natpisi i oznake iz st. 1. i 2. ovog člana obavezno su na jednom od jezika i pisama u službenoj upotrebi u Republici Srpskoj.

Član 18.

Za ispitivanje i verifikaciju mjerila koriste se etaloni i merni uređaji, odnosno oprema čija proširena merna nesigurnost ne prelazi jednu trećinu najveće dozvoljene greške mjerila za veličinu koja se ispituje.

Član 19.

Ispitivanje tipa mjerila u svrhu pribavljanja rješenja o odobrenju tipa mjerila obuhvaća ispitivanje mjerila u pogledu:

- 1) funkcionalnosti;
- 2) tačnosti mjerjenja brzine;
- 3) provjere registriranja podataka;
- 4) ambijentalnih smetnji;
- 5) uticaja promjene uvjeta okoline;

6) karakteristika radarskog snopa ako mjerilo radi na ovom principu, pri čemu:

1. dozvoljeno odstupanje frekvencije signala koju emitira radarsko mjerilo brzine je $\pm 0,15\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

2. izmjerena horizontalna i vertikalna širina radarskog snopa antene ne može da odstupa više od $\pm 10\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

3. smjer radarskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 1^\circ$ od smjera koji je utvrdio proizvođač mjerila;

7) karakteristika laserskog snopa ako mjerilo radi na ovom principu, pri čemu:

1. dozvoljeno odstupanje frekvencije impulsa laserskog mjerila je $\pm 1\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

2. izmjerena horizontalna i vertikalna širina laserskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 10\%$ od vrijednosti koju je utvrdio proizvođač mjerila,

3. smjer laserskog snopa mjerila ne može da odstupa više od $\pm 1^\circ$ od smjera koji je utvrdio proizvođač mjerila;

8) mjerjenja udaljenosti, ukoliko je primjenjivo, i u tom slučaju ako mjerilo prikazuje udaljenost od mjerila do kontroliranog vozila, najveća dozvoljena greška mjerjenja udaljenosti ne može da bude veća od $\pm 0,2$ m.

Član 20.

Prilikom prve, periodične i vanredne verifikacije najveća dozvoljena greška mjerila brzine u referentnim i radnim uvjetima, odnosno u laboratoriji i na terenu ne može biti veća od:

1) ± 3 km/h za brzine ≤ 100 km/h,

2) $\pm 3\%$ od izmjerene vrijednosti za brzine > 100 km/h.

Član 21.

(1) Verifikacija mjerila obuhvaća:

1) vizuelni pregled i provjeru funkcionalnosti, koja obuhvaća provjeru da li mjerilo pokazuje identifikaciju verzije ugrađenog softvera, daje indikaciju napona napajanja, kao i da li je pravilno vrši samotestiranje,

2) ispitivanje karakteristika radarskog snopa, ako je primjenjivo,

3) ispitivanje karakteristika laserskog snopa, ako je primjenjivo,

4) ispitivanje tačnosti mjerjenja brzine,

5) ispitivanje mjerjenja rastojanja, ako je primjenjivo,

6) provjeru registriranja podataka.

(2) Ispitivanje mjerila vrši se u opsegu koji osigurava utvrđivanje ispunjavanja njegovih metroloških i tehničkih zahtjeva.

(3) Rezultati ispitivanja upisuju se u zapisnik, koji se obavezno vodi prilikom ispitivanja mjerila.

(4) Mjerila se verificiraju pojedinačno.

(5) Mjerila koja ispunjavaju uvjete iz ovog pravilnika žigošu se republičkim žigom.

Član 22.

(1) Ispitivanja tačnosti mjerjenja brzine na terenu vrše se na odgovarajućoj pisti ili putu na kojem se na siguran način mogu ostvariti brzine u opsegu upotrebe mjerila.

(2) Prije otpočinjanja pregleda i ispitivanja mjerila na terenu provjerava se da li su uvjeti okoline u okviru opsega za radne uvjete iz člana 12. ovog pravilnika.

(3) Ispitivanja mjerila se izvode:

1) test vozilom sa ugrađenim tempomatom i montiranim etalonom brzine,

2) unaprijed zadatom brzinom testnog vozila koja se održava konstantnom pomoću tempomata,

3) na minimalno tri različite brzine koje su optimalno raspoređene u mernom opsegu i koje uzimaju u obzir lokaciju buduće ili trenutne upotrebe mjerila u kontroli brzine,

4) u oba smjera kretanja test vozila, u odlasku i dolasku u svakoj nadziranoj traci,

5) u svim modovima ovisno o načinu korištenja mjerila, odnosno da li je mjerilo u stacionarnom režimu mjerjenja ili pokretnom (presreća u pokretu),

6) postavljanjem mjerila što bliže centru puta zbog smanjenja kosinusnog efekta.

(4) Opseg zadatih brzina može se povećati samo do granica voznih karakteristika test vozila, kao i sigurnosnih mogućnosti piste ili puta na kojem se vrši ispitivanje.

(5) U postupku ispitivanja i pregleda senzorskih mjerila na terenu provode se sljedeća ispitivanja:

- 1) ispitivanja mjerena brzine,
- 2) provjera registriranja podataka.

Član 23.

(1) Ako se ispitivanje tačnosti mjerena brzine vrši u laboratoriji, potrebno je osigurati referentne uvjete.

(2) Referentni uvjeti za pregled mjerila iz stava 1. ovog člana su:

- 1) temperatura: $23^{\circ}\text{C} \pm 3^{\circ}\text{C}$,
- 2) relativna vlažnost: $50\% \pm 20\%$,
- 3) napon napajanja: $U_{\text{nom}} \pm 5\%$ (pri čemu je U_{nom} – nominalni električni napon).

(3) Ispitivanja tačnosti mjerena brzine u laboratoriji vrše se pomoću simulatora brzine.

(4) Mjerjenje se vrši na svakih 10 km/h u cijelom mjernom opsegu mjerila.

(5) Granica dozvoljene prosječne greške treba da bude u granici najveće dozvoljene greške.

Član 24.

(1) Izuzetno od člana 13. st. 4. do 6. ovog pravilnika, obaveza registriranja podataka pomoću fotografije ili video-zapisa ne primjenjuje se na mjerila koja su na dan stupanja na snagu ovog pravilnika bila u upotrebi, a koja, u skladu sa odobrenjem tipa, nemaju mogućnost registriranja podataka pomoću fotografije ili video-zapisa.

(2) Mjerila koja na dan stupanja na snagu ovog pravilnika imaju izdato rješenje, odnosno akt o odobrenju tipa, a koja nemaju mogućnost registriranja podataka fotografijom ili video-zapisom, mogu da se podnose na verifikaciju do 31. decembra 2022. godine.

Član 25.

(1) Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaje da se primjenjuje Metrološko uputstvo za pregled Dopplerovih radara ("Glasnik Saveznog zavoda za mjere i dragocjene metale", broj 1/85).

(2) Stupanjem na snagu ovog pravilnika prestaju važiti Pravilnik o metrološkim uvjetima za mjerila brzine vozila u saobraćaju ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 63/12 i 17/13) i Metrološko uputstvo za pregled laserskih uređaja za mjerjenje brzine vozila u saobraćaju ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 43/09).

Član 26.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 18/1.00/39-66/22

4. februara 2022. godine
Banjaluka

V.d. direktora,
Simu Babić, s.r.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine

Ustavni sud Bosne i Hercegovine u Velikom vijeću, u predmetu broj AP 1870/20, rješavajući apelaciju **Safeta Varka**, na osnovu člana VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, člana 57. stav (2) tačka b), člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine - prečišćeni tekst ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine", broj 94/14), u sastavu:

- Mato Tadić, predsjednik,
  - Miodrag Simović, potpredsjednik,
  - Mirsad Ćeman, potpredsjednik,
  - Valerija Galić, sutkinja,
  - Seada Palavrić, sutkinja,
  - Zlatko M. Knežević, sudija,
- na sjednici održanoj 9. februara 2022. godine, donio je

O D L U K U O DOPUSTIVOSTI I MERITUMU

Usvaja se apelacija Safeta Varke.

Utvrdjuje se povreda prava na pravično sudenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Ukida se Presuda Kantonalnog suda u Novom Travniku broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. oktobra 2018. godine.

Predmet se vraća Kantonalnom sudu u Novom Travniku koji je dužan da po hitnom postupku doneće novu odluku, u skladu sa čl. II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i članom 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Nalaze se Kantonalnom sudu u Novom Travniku da, u skladu sa članom 72. stav (5) Pravila Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, u roku od 90 dana od dana dostavljanja ove odluke obavijesti Ustavni sud Bosne i Hercegovine o preduzetim mjerama s ciljem izvršenja ove odluke.

Odluku objaviti u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine", "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", "Službenom glasniku Republike Srpske" i "Službenom glasniku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine".

O b r a z l o ž e n j e

I. Uvod

1. Safet Varka (u dalnjem tekstu: apelant) iz Fojnice, kojeg zaštupa Zahid Hadžić, advokat iz Visokog, podnio je 29. maja 2020. godine apelaciju Ustavnom sudu Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Ustavni sud) protiv Presude Kantonalnog suda u Novom Travniku (u dalnjem tekstu: Kantonalni sud) broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. oktobra 2018. godine.

II. Postupak pred Ustavnim sudom

2. Odlukom Ustavnog suda broj AP 183/19 (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 183/19 od 13. februara 2019. godine, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba) odbačena je kao preuranjena apelacija podnesena protiv presude Kantonalnog suda iz prethodne tačke ove odluke jer je utvrđeno da je apelant protiv osporene presude izjavio reviziju Vrhovnom sudu Federacije Bosne i Hercegovine (u dalnjem tekstu: Vrhovni sud).

3. Na osnovu člana 23. Pravila Ustavnog suda, od Kantonalnog suda, Općinskog suda u Kiseljaku (u dalnjem tekstu: Općinski sud) i punomoćnika tužitelja Mersada Buharalije (u dalnjem tekstu: tužitelj) zatraženo je 29. septembra 2021. godine da dostavе odgovor na apelaciju.

4. Kantonalni sud, Općinski sud i tužiteljev punomoćnik su dostavili odgovore na apelaciju 7. i 8. oktobra 2021. godine.

5. Apelantovom punomoćniku odgovori učesnika u postupku dostavljeni su 14. januara 2022. godine radi izjašnjenja. Apelantov punomoćnik je dostavio izjašnjenje 18. januara 2022. godine.

III. Činjenično stanje

6. Činjenice predmeta koje proizlaze iz apelacionih navoda i dokumenata predočenih Ustavnom sudu mogu se sumirati na sljedeći način.

7. Općinski sud je Presudom broj 49 0 P 038755 17 P od 28. februara 2018. godine utvrdio da nekretnine pobliže označene u izreci presude, u naravi livada i nekategorizirani put (u dalnjem tekstu: sporne nekretnine), čine vanbračnu stečevinu umrle H. B. (tužiteljeva tetka) i apelanta, te je naloženo apelantu da dozvoli da se u zemljишnim i katastarskim knjigama upiše tužitelj kao suvlasnik i suposjednik na spornim nekretninama. Apelant je obavezan da tužitelju naknadi troškove parničnog postupka u preciziranom novčanom iznosu (sve preciznije navedeno u izreci presude).

8. Iz raspoloživih dokumenata proizlazi da je predmetni parnični postupak tužitelj pokrenuo 15. marta 2017. godine radi utvrđenja vanbračne imovine umrle tetke H. B. i apelanta. Razlog za pokretanje tužbe leži u činjenici što je tužitelj rješenjem o naslijedivanju Općinskog suda od 19. decembra 2014. godine proglašen testamentarnim naslijednikom očeve sestre H. B., koja je umrla 24. oktobra 2014. godine, a u toku te vanbračne zajednice, koja je trajala neprekidno duži niz godina, sve do smrti H. B., zajedničkim radom stečena je imovina koja se samo formalno vodi na apelantu, a zapravo se radi o vanbračnoj stečevini. Prema navodima tužbe, radi se o imovini koja je stečena na osnovu kupoprodajnog ugovora zaključenog 4. aprila 2014. godine između apelanta (kupac) i A. B. (prodavac). Kako je tužitelj proglašen jedinim testamentarnim naslijednikom umrle H. B., koja je svoju pokretnu i nepokretnu imovinu testamentom ostavila tužitelju, po tužiteljevim tvrdnjama, on ima pravni interes (član 5. u vezi sa članom 162 [novog] Zakona o naslijedivanju) da traži da sud utvrdi vanbračnu stečevinu, i to svakom po 1/2.

9. U odgovoru na tužbu apelant je istakao prigovor nedostatka aktivne legitimacije jer je tužiteljeva pravna prednica H. B. za života toku trajanja vanbračne zajednice propustila da se upiše kao (su) vlasnik spornih nekretnina budući da je bila upoznata s predmetnom kupovinom, te da tužitelj kao testamentarni nasljednik nema pravo da podnese tužbu jer to pravo pripada samo zakonskim nasljednicima koji su u vrijeme smrti H. B. i ovog postupka bili živi. Istaknut je prigovor nedostatka pasivne legitimacije jer sporne nekretnine koje su bile predmet kupoprodaje nisu uknjižene u zemljišnim knjigama, niti je apelant upisan kao vlasnik spornih nekretnina u zemljišnim knjigama. U odgovoru na tužbu apelant je istakao da je tužiteljeva pravna prednica od 2008. godine bila teško bolesna i da je svu brigu oko nje i njenog zdravstvenog stanja vodio apelant, bez ičije pomoći, tako da stjecanje spornih nekretnina nije rezultat zajedničkog rada i doprinosa vanbračnih partnera. Osim toga, apelant je istakao da je notar prilikom zaključenja kupoprodajnog ugovora konstatirao da apelant kupuje sporne nekretnine iz svojih posebnih sredstava, što ukazuje da se radi o apelantovoj posebnoj imovini, a ne o vanbračnoj stečevini, zbog čega je tužbeni zahtjev neosnovan.

10. Ocjrenom provedenih dokaza (koji su taksativno navedeni na str. 3. i 4. obrazloženja presude), u smislu člana 8. Zakona o parničnom postupku (u dalnjem tekstu: ZPP), Općinski sud je utvrdio da su svi apelantovi izneseni prigovori neosnovani.

11. U vezi s tužiteljevom aktivnom legitimacijom, Općinski sud je imao u vidu odredbe člana 5. stav (1) Zakona o nasljedivanju ("Službene novine FBiH", broj 80/14; u dalnjem tekstu: ZON) koje propisuju da umrlo fizičko lice (ostavitelj) nasljeđuje onaj koji je njegovom smrću stekao nasljedno pravo (nasljednik), a stavom (5) istog člana je propisano "ko je naslijedio ostavitelja njegov je sveopći sljednik". Članom 162. ZON-propisano je da ostavina umrlog lica po sili zakona prelazi na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti. Kako iz rješenja o nasljedivanju iza umrle H. B. proizlazi da je tužitelj kao bratič ostaviteljice testamentarni nasljednik na zaostavštini umrle H. B., Općinski sud je zaključio da tužitelj ima aktivnu legitimaciju za vođenje predmetnog postupka.

12. Prigovor nedostatka pasivne legitimacije na strani apelanta, odnosno tvrdnje da nije upisan u zemljišne knjige na spornim nekretninama Općinski sud je ocijenio neosnovanim jer zemljišne knjige u Fojnici, nakon stupanja na snagu novog premjera, nisu predate sudi u funkciji je samo katastar nekretnina, što je poznato apelantovom ponomočniku.

13. Općinski sud je cijenio činjenicu da je vanbračna zajednica trajala neprekidno 16 godina, da su tužiteljeva prednica i apelant imali ista primanja, minimalne penzije, da su sporne nekretnine jedina imovina koju su vanbračni partneri stekli u toku trajanja zajednice života i da one čine njihovu zajedničku imovinu na koju se primjenjuju odredbe Porodičnog zakona FBiH (u dalnjem tekstu: PZ), i to čl. 3. i 252., u vezi sa članom 263. PZ-a. Općinski sud je naglasio da je zakonska pretpostavka da su udjeli supružnika, pa i vanbračnih partnera, u stjecanju zajedničke imovine jednak.

14. Presudom Kantonalnog suda broj 49 O P 038755 18 Gž od 9. oktobra 2018. godine apelantova žalba je odbijena, te je potvrđena prvostepena presuda.

15. Kantonalni sud je kao pravilan prihvatio zaključak prvostepenog suda da je testamentarnim nasljednikom na zaostavštini umrle proglašen tužitelj (ostaviteljicin bratič), te da je tužitelj stoga aktivno legitimiran u ovoj pravnoj stvari. Istina, kako je Kantonalni sud naveo, opravдан je apelantov prigovor da su se u konkretnom slučaju trebale primijeniti relevantne odredbe ranijeg ZON-a ("Službeni list SRBiH", br. 70/80 i 15/80), ali da to nije utjecalo na pravilnost i zakonitost donesene odluke. U vezi s tim, Kantonalni sud je naveo da je i prema odredbama ranijeg ZON-a u članu 6. bilo propisano da se naslijediti može na osnovu zakona i testamenta, dok je odredbom člana 126. tog zakona propisano da zaostavština na nasljednike prelazi u času smrti ostavitelja, i što se u bitnom sadržajno ne razlikuje od odredaba čl. 5. i 162. novog ZON-a, koje je (pogrešno) primjenio prvostepeni sud. Kada se ima u vidu da je tužiteljeva prednica testamentom raspologala svojom cjelokupnom imovinom, kod takvog stanja stvari tužitelj kao testamentarni nasljednik, prema mišljenju Kantonalnog suda, jest aktivno legitimiran za podnošenje predmetne tužbe.

16. Kantonalni sud je prihvatio kao pravilan zaključak u pogledu apelantove pasivne legitimacije kada je uvidom u ugovor o kupoprodaji spornih nekretnina prvostepeni sud utvrdio da je apelant upisan kao vlasnik predmetnih nekretnina u određenim dijelovima i samim tim pasivno legitimiran u konkretnom slučaju.

17. Kantonalni sud je naveo da su neosnovani apelantovi navodi da se pitanje sporne imovine trebalo raspraviti isključivo u ostavinskom postupku s pozivom na odredbu člana 240. ZON-a jer se radi o

imovinskopopravnom zahtjevu po osnovu testamenta, koji se treba raspraviti u parničnom postupku. Kantonalni sud je pravilnim prihvatio i utvrđenje prvostepenog suda da je bračna zajednica apelanta i tužiteljeve umrle prednica trajala od 1998. godine do 2014. godine, te da iz ugovora o kupoprodaji predmetnih nekretnina proizlazi da se radi o kupoprodajnom ugovoru u kojem je apelant kupac i da je on te nekretnine pribavio u vrijeme trajanja vanbračne zajednice. Kantonalni sud je naveo da, sve i da su tačni apelantovi navodi da mu je snaha platila iznos kupoprodajne cijene, ne može se prihvati da je to njegova posebna imovina zbog stajališta sudske prakse da pokloni trećim licima ulaze u bračnu stečevinu, bez obzira na to koji ga je bračni partner primio i od koga, ukoliko se ne dokaže da je taj poklon učinjen samo jednom bračnom partneru (Presuda Vrhovnog suda FBiH broj 58 O P 900294 08 Rev od 9. februara 2010. godine). Ako treći nešto poklanja nekom od članova vanbračne zajednice, to mora učiniti na jasan i nedvosmislen način, da taj poklon ulazi u posebnu imovinu tog člana vanbračne zajednice, što u ovom slučaju nije utvrđeno. Slijedom navedenog, Kantonalni sud je ocijenio neosnovanim apelantove navode da je sud odredbu citiranog ugovora u kojoj je navedena izjava kupca, tj. apelanta da kupuje predmetnu nekretninu iz svojih posebnih sredstava trebalo u datom slučaju primijeniti upravo kako glasi, tj. u smislu odredbe člana 99. Zakona o obligacionim odnosima. Kantonalni sud je ukazao da se navedena odredba može primijeniti samo između ugovornih strana, pa kako apelant izvedenim dokazima nije uvjerio sud da je predmetna imovina stečena iz apelantovih sredstava i koja bi se mogla smatrati posebnom imovinom, u smislu odredbi člana 254. Porodičnog zakona FBiH, primjenom pravila tereta dokazivanja Kantonalni sud nalazi da su apelantovi navodi istaknuti u ovom pravcu, kao i u pogledu prigovora zajedničke namjere tužiteljeve prednica i apelanta za stjecanje vlasništva nad njima bez utjecaja na drugaćiju odluku suda.

18. Odlučujući o apelantovoj reviziji, Vrhovni sud je Rješenjem broj 49 O P 038755 18 Rev od 27. februara 2020. godine reviziju odbacio kao nedopuštenu, prije svega zbog činjenice da imovinski cenzus kao kriterij uvjeta za dopuštenost revizije, u smislu člana 237. stav (2) ZPP-a, nije ostvaren. U vezi s mogućnošću izuzetne dopustivosti, u smislu člana 237. st. (3) i (4) ZPP-a, Vrhovni sud je ocijenio da takvi uvjeti ne postoje.

19. U vezi s postavljenim pravnim pitanjem "da li testamentarni nasljednici prema ranijem ZON-u može pokrenuti postupak za utvrđivanje vanbračne stečevine nakon smrti ostavitelja kada postoje zakonski nasljednici i kada ostavitelj za života nije pokrenuo postupak utvrđivanja vanbračne stečevine", Vrhovni sud je naglasio da to pitanje nije važno za osiguranje jedinstvene primjene prava ni ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni. Navedeno iz razloga, kako je naglasio Vrhovni sud, što rješenje tog pravnog pitanja zavisi od činjenica svakog konkretnog predmeta, odnosno zavisi od sadržaja testamta, jer testamentarni nasljednik može imati pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje da je određena imovina pripadala testatoru samo ako je ona obuhvaćena testatom.

IV. Apelacija

a) Navodi iz apelacije

20. Apelant se poziva na kršenje prava na pravično suđenje iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (u dalnjem tekstu: Evropska konvencija) i pravo na imovinu iz člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju. U tom kontekstu, apelant je naglasio da ne osporava odluku Vrhovnog suda, već isključivo presude nižestepenih sudova i da u svemu ostaje pri navodima koje je istakao u apelaciji broj AP 183/19. Prilikom ocjene prigovora o nedostatku aktivne i pasivne legitimacije načinjena je povreda odredaba parničnog postupka. U vezi s tim, apelant navodi da je drugostepeni sud prihvatio neosnovanost istaknutih prigovora, iako utvrđuje da je prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu novog ZON-a, odnosno da je trebalo primijeniti odredbe ranijeg ZON-a. Prema tome, kod takvog zaključka o pogrešnoj primjeni materijalnog prava potpuno je proizvoljna ocjena drugostepenog suda da to nije utjecalo na pravilnost i zakonitost donesene odluke. U vezi s tim, apelant je istakao da odredbe ranijeg ZON-a ne sadrže odredbu da "ko je naslijedio ostavitelja njegov je sveopći pravni sljednik", na čemu je prvostepeni sud zasnivao neosnovanost istaknutog prigovora nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja, tako da se odluka o tom prigovoru ne može zasnivati na odredbi člana 5. novog ZON-a. Apelant dalje navodi da je pogrešno utvrđenje Kantonalnog suda da se odredbe čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a sadržajno bitno ne razlikuju od odredaba novog ZON-a koje je primijenio prvostepeni sud. U konkretnom slučaju nije sporno da je tužitelj testamentarni nasljednik, a iz provedenih dokaza tokom postupka proizašlo je da ostaviteljica ima zakonske nasljednike - braću koja su u vrijeme pokretanja postupka

živa, pa u situaciji kada postoje živi zakonski naslijednici tužitelj kao testamentarni naslijednik nije ovlašten da vodi parnicu za utvrđenje vanbračne imovine ostaviteljice i apelanta jer to mogu učiniti samo zakonski naslijednici. Apelant smatra da za neosnovanost prigovora nedostatka pasivne legitimacije na strani tužitelja Kantonalni sud nije dao relevantno obrazloženje.

21. Nadalje, apelant smatra da ni prigovor pasivne legitimacije nije raspravljen na zakonit način i uz pravilnu primjenu prava budući da je i taj prigovor osnovan, i to za dio zahtjeva koji se odnosi na uknjižbu u zemljišne knjige navodne vanbračne imovine jer apelant nije upisan kao vlasnik u zemljišnim knjigama. Apelacijom se ukaže i na proizvoljnu primjenu člana 252., člana 3. i člana 263. PZ-a prilikom odlučenja da se radi o vanbračnoj imovini jer je apelant tokom postupka ponudio dokaze za suprotan zaključak. Prema navedima apelacije, proizvoljno je utvrđenje Kantonalnog suda da je prvočesteni sud pravilno cijenio dokaze na način kako to propisuje član 8. ZPP-a, zbog čega je pravilno utvrdio činjenično stanje, te pravilnom primjenom pravila o teretu dokazivanja odlučio kao u izreci presude. Apelant smatra da je osporena presuda zasnovana na pogrešnoj primjeni člana 8. i člana 191. stav 4. ZPP-a jer je Kantonalni sud propustio da izvrši pravilnu ocjenu dokaza i u obrazloženju presude da izjašnjenje i valjane razloge za činjenične navode koje je apelant isticao tokom postupka, pa takva odluka ne zadovoljava zahtjeve pravičnog sudjenja jer nema ocjene dokaza niti odgovora na apelantove stavove, nema jasnih, obrazloženih i logičnih razloga o odlučnim činjenicama, pa je takvo postupanje nezakonito i arbitratorno. Apelant je predložio da se apelacija usvoji, utvrdi kršenje prava na pravično suđenje i imovinu, da se osporena presuda Kantonalnog suda ukine i predmet vrati na ponovno suđenje, u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i Evropskom konvencijom.

b) Odgovor na apelaciju

22. Kantonalni sud i Općinski sud su u svemu ostali pri stovima iznesenim u osporenim odlukama smatrajući da njima nisu povrijedena prava iz Ustava Bosne i Hercegovine i Evropske konvencije na koja se apelant neosnovano pozvao u apelaciji.

23. Tužitelj se u odgovoru na apelaciju osvrnuo na dopustivost apelacije jer se, prema njegovoj ocjeni, apelant ne može pozivati na apelaciju broj AP 183/19 koju je Ustavni sud odbacio, zbog čega smatra da je predmetna apelacija nedopustiva. Opreza radi, tužitelj je naveo da u postupku donošenja osporenih odluka nije pogrešno primjenjeno materijalno pravo niti je zbog toga bilo uvjeta da se izjavlji revizija.

24. U izjašnjenju na odgovore učesnika u postupku apelantov punomoćnik je sve primjedbe ocijenio neosnovanim naglasivši da oni ne mogu utjecati na osnovanost apelacije.

V. Relevantni propisi

25. Zakon o naslijedivanju u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 80/14, 32/19 - odluka USFBiH i 94/20 - rješenje USFBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Pozivanje na naslijedstvo

Član 5.

(1) Umrlo fizičko lice (ostavitelj) naslijeduje onaj koji je njegovom smrću stekao naslijedno pravo (naslijednik).

(2) Svaka osoba sposobna je naslijediti ako zakonom nije što drugo određeno.

(3) Naslijedno pravo se stiče po odredbama ovog zakona, a na osnovu ugovora o naslijedivanju, testamenta ili zakona.

(4) Naslijedno pravo se stiče u trenutku ostaviteljeve smrti. Sticatelj naslijednog prava može ga se po odredbama ovog zakona odreći, pa će se uzeti kao da ga nikada nije niti stekao.

(5) Ko je naslijedio ostavitelja, njegov je sveopći pravni sljednik.

B. STICANJE OSTAVINE I ODRICANJE OD NASLIJEDA

Prelazak ostavine na naslijednike

Član 162.

Ostavina umrle osobe prelazi po sili zakona na njegove naslijednike u trenutku njegove smrti.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 269. stav (1)

(1) Prava stranaka u vezi s naslijedivanjem cijenit će se po zakonu koji se primjenjivao u času otvaranja naslijedstva.

Član 277.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH", a počet će se primjenjivati nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu.

26. Zakon o naslijedivanju ("Službeni list SRBiH", br. 7/80 i 15/80 - ispravka). Za potrebe ove odluke koristi se tekst propisa kako je objavljen u službenim glasilima jer nije objavljen na svim službenim jezicima i pismima, a koji u relevantnom dijelu glasi:

Osnovi pozivanja na naslijede

Član 6.

Naslijediti se može na osnovu zakona i na osnovu testamonta.

V - PRELAZAK ZAOSTAVŠTINE NA NASLJEDNIKE

A. OTVARANJE NASLJEĐA

Smrt i proglašenje lica za umrlo

Član 126.

Smrću lica otvara se njegovo naslijede.

Isto dejstvo ima i proglašenje lica za umrlo.

27. Zakon o parničnom postupku ("Službene novine FBiH", br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15). Za potrebe ove odluke koristi se neslužbeni prečišćeni tekst sačinjen u Ustavnom судu BiH koji u relevantnom dijelu glasi:

2. Tužba za utvrđenje

Član 54. st. (1) i (2)

(1) Tužilac može u tužbi tražiti da sud samo utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa, povredu prava ličnosti ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave.

(2) Takva se tužba može podići kad je to posebnim propisima predviđeno ili, kad tužilac ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog prava ili pravnog odnosa ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave prije dospelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa.

XI - STRANKE I NJIHOVI ZAKONSKI ZASTUPNICI

Član 291. stav (1)

(1) Stranka u postupku može biti svaka fizička i pravna osoba.

28. Porodični zakon Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 35/05, 41/05 - ispravka, 31/14, 32/19 - odluka USFBiH i 94/20 - rješenje USFBiH) u relevantnom dijelu glasi:

Član 3.

Vanbračna zajednica, u smislu ovog Zakona, jeste zajednica života žene i muškarca koji nisu u braku ili vanbračnoj zajednici sa drugom osobom, koja traje najmanje tri godine ili kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete.

Član 252.

(1) Bračni partneri su u jednakim dijelovima suvlasnici u bračnoj stečevini ako nisu drukčije ugovorili.

(2) Budući bračni partneri, odnosno bračni partneri mogu bračnim ugovorom drukčije urediti svoje odnose vezane za bračnu stečevinu.

(3) Ukoliko je u zemljišne knjige kao vlasnik stečevine upisan jedan bračni partner, drugi bračni partner može zahtijevati ispravku upisa, u skladu sa Zakonom o zemljišnim knjigama Federacije Bosne i Hercegovine.

B. IMOVINSKI ODNOSI VANBRAČNIH PARTNERA

Član 263.

(1) Imovina koju su vanbračni partneri stekli radom u vanbračnoj zajednici koja ispunjava uvjete iz člana 3. ovog Zakona smatra se njihovom vanbračnom stečevinom.

(2) Na imovinu iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe ovog Zakona o bračnoj stečevini.

VI. Dopustivost

29. U skladu sa članom VI/3.b) Ustava Bosne i Hercegovine, Ustavni sud, također, ima apelacionu nadležnost u pitanjima koja su sadržana u ovom ustavu kada ona postanu predmet spora zbog presude bilo kojeg suda u Bosni i Hercegovini.

30. U skladu sa članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud može razmatrati apelaciju samo ako su protiv presude, odnosno odluke koja se njome pobija, iscrpljeni svi djelotvorni pravni lijekovi mogući prema zakonu i ako je podnesena u roku od 60 dana od dana kada je podnositelj apelacije primio odluku o posljednjem djelotvornom pravnom lijeku koji je koristio.

31. Pravilo iscrpljivanja pravnih lijekova iz člana 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda zahtijeva da apelant dođe do konačne odluke. Konačna odluka predstavlja odgovor na posljednji pravni lijek koji je djelotvoran i adekvatan da ispitava nižestepenu odluku kako u činjeničnom tako i u pravnom pogledu. Pri tome apelant odlučuje da

li će koristiti pravni lijek bez obzira na to da li se radi o redovnom ili vanrednom pravnom lijeku. Odluka kojom je pravni lijek odbačen zato što apelant nije ispoštovao formalne zahtjeve pravnog lijeka (rok, plaćanje taksi, forma ili ispunjenje drugih zakonskih uvjeta) ne može se smatrati konačnom. Korištenje takvog pravnog lijeka ne prekida rok od 60 dana propisan članom 16. stav (1) Pravila Ustavnog suda (vidi Rješenje Ustavnog suda broj U 15/01 od 4. i 5. maja 2001. godine).

32. Ustavni sud je odlukom od 13. februara 2019. godine odbacio kao preuranjenu apelaciju broj AP 183/19 koju je apelant podnio Ustavnom sudu 11. januara 2019. godine jer je u toku bio postupak povodom revizije pred Vrhovnim sudom. S obzirom na to da je Rješenjem Vrhovnog suda broj 49 0 P 038755 18 Rev od 27. februara 2020. godine apelantova revizija odbačena kao nedopuštena zbog formalnih razloga, konačnu odluku u ovom predmetu predstavlja Presuda Kantonalnog suda broj 49 0 P 038755 18 Gž od 9. oktobra 2018. godine, protiv koje nema drugih djelotvornih pravnih lijekova mogućih prema zakonu. U skladu sa svojom praksom, Ustavni sud u ovakvim slučajevima kao relevantan datum podnošenja apelacije uzima datum podnošenja apelacije koja je odbačena kao preuranjena, pa je, s obzirom na to da je apelant predmetnu presudu, prema navodima apelacije, primio 14. novembra 2018. godine, apelacija protiv te presude podnesena u roku od 60 dana, kako je propisano članom 18. stav (1) Pravila Ustavnog suda (vidi Ustavni sud, Odluka broj AP 18/20 od 20. oktobra 2021. godine, tačka 23, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba). Konačno, apelacija ispunjava i uvjetne iz člana 18. st. (3) i (4) Pravila Ustavnog suda jer nije očigledno (prima facie) neosnovana, niti postoji neki drugi formalni razlog zbog kojeg apelacija nije dopustiva.

VII. Meritum

33. Apelant pobija presudu Kantonalnog suda tvrdeći da je tom presudom povrijedeno njegovo pravo iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije i člana II/3.k) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 1. Protokola broj 1 uz Evropsku konvenciju.

Pravo na pravično suđenje

34. Član II/3. Ustava Bosne i Hercegovine u relevantnom dijelu glasi:

Sva lica na teritoriji Bosne i Hercegovine uživaju ljudska prava i slobode iz stava 2. ovog člana, što uključuje:

e) Pravo na pravično saslušanje u građanskim i krivičnim stvarima i druga prava u vezi sa krivičnim postupkom.

35. Član 6. stav 1. Evropske konvencije u relevantnom dijelu glasi:

1. Prilikom utvrđivanja građanskih prava i obaveza ili osnovnosti bilo kakve krivične optužbe protiv njega, svako ima pravo na pravično suđenje i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim, zakonom ustanovljenim sudom.

36. U konkretnom slučaju radi se o predmetu građanskopravne prirode (tužba za utvrđenje vanbračne imovine), pa nije sporno da je član 6. stav 1. Evropske konvencije u konkretnom slučaju primjenjiv.

37. Ustavni sud zapaža da apelant iznosi brojne prigovore kojima osporava presudu Kantonalnog suda, ali ključni prigorvor se odnosi na prigorvor nedostatka aktivne legitimacije kod tužitelja za vođenje predmetne parnice. U tom pravcu, apelant ističe da je ovaj prigorvor raspravljen proizvoljnom primjenom prava jer tužitelj kao testamentarni naslijednik, u smislu odredaba ranijeg ZON-a, nema aktivnu legitimaciju da traži da se utvrdi da sporne nekretnine čine vanbračnu imovinu njegove umrle tetke i apelanta. Apelant, također, tvrdi da odluka Kantonalnog suda ne zadovoljava standarde prava na obrazloženu odluku.

38. Stoga, Ustavni sud smatra svrshishodnim da, prije svega, ispita apelantov prigorvor koji se odnosi na nedostatak aktivne legitimacije, odnosno postojanje pravnog interesa na strani tužitelja za podizanje tužbe radi utvrđivanja iz člana 54. stav 2. ZPP-a.

39. Ustavni sud podsjeća da se pravo na vođenje parnice priznaje i licima koja nisu subjekti određenog materijalnopravnog odnosa, ali samo u slučaju ako dokažu postojanje svog neposrednog pravnog interesa. Pravni interes može imati onaj ko opravdano smatra da je neko njegovo pravo dovedeno u pitanje, odnosno da mu treba pružiti zaštitu njegovog povrijedenog ili ugroženog subjektivnog građanskog prava.

40. Pravo na podnošenje tužbe radi utvrđivanja "građanskih prava i obaveza" je pravo koje je zaštićeno pravom na pravično suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije. S druge strane, to pravo ne obuhvata (i) zaštitu od "nepodnošenja tužbe". Ipak, Ustavni sud je ovlašten da ispita da li se pravo na podnošenje tužbe koristi u skladu sa zakonom, u smislu standarda prava na pravično

suđenje iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije, ukoliko je pravo na podnošenje tužbe ograničeno domaćim propisima, kao što je, na primjer, u konkretnom slučaju pravo na podnošenje tužbe radi utvrđenja ograničeno dokazivanjem postojanja pravnog interesa. U vezi s navedenim, naglašava se da, u tekstu člana 54. stav 2. ZPP-a, stoji formulacija koja u relevantnom dijelu glasi: "...ovakva tužba..." (misli se na tužbu radi utvrđenja) "...može se podići...kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje, odnosno nepostojanje nekog pravila ili pravnog odnosa ili istinitost, odnosno neistinitost neke isprave...". Stoga, s obzirom na to da, u konkretnom slučaju, pitanje postojanja aktivne legitimacije zavisi od dokazivanja pravnog interesa za podnošenje tužbe iz člana 54. stav 2. ZPP-a, Ustavni sud smatra da je ovo relevantno pitanje koje od redovnih sudova zahtijeva relevantno ispitivanje (vidi Ustavni sud, Odluka o dopustivosti i meritumu broj AP 2321/18 od 11. marta 2020. godine, tačka 57, dostupna na internetskoj stranici Ustavnog suda www.ustavnisud.ba).

41. U konkretnom slučaju, Ustavni sud zapaža da su redovni sudovi bili saglasni da je prigorov o nedostatku aktivne legitimacije na strani tužitelja neosnovan, ali nisu imali identičan stav o tome na odredbama kojeg ZON-a je takav stav trebalo zasnovati. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je prvostepeni sud, imajući u vidu odredbe čl. 5. i 162. novog ZON-a, i to posebno stav (5) člana 5. "ko je naslijedio ostavitelja, njegov je sveopći pravni sljednik" u vezi sa članom 162. koji glasi "ostavina umrlog lica prelazi po sili zakona na njegove naslijednike u trenutku njegove smrti" u kontekstu činjenice da je tužitelj rješenjem o naslijedivanju proglašen testamentarnim naslijednikom iza umrle tetke H. B., zaključio da je tužitelj aktivno legitimiran za podnošenje predmetne utvrđujuće tužbe (vidi tačku 11. ove odluke). Uzakjujući na pogrešnu primjenu materijalnog prava, apelant je u žalbi ukazao da je prvostepeni sud proizvoljno primijenio odredbe novog ZON-a jer su, prema čl. 269. i 277. novog ZON-a, s obzirom na vrijeme otvaranja nasljeđa, u konkretnom slučaju relevantne odredbe ranijeg ZON-a, te se stoga neosnovanost prigovora ne može zasnovati na odredbama čl. 5. i 162. novog ZON-a. Ustavni sud zapaža da je Kantonalni sud prihvatio osnovanost apelantovih žalbenih prigovora da su se u konkretnom slučaju trebale primijeniti odredbe ranijeg ZON-a, ali je iznio stav da to suštinski ne utječe na zaključak prvostepenog suda o neosnovanosti prigovora jer odredbe ranijeg ZON-a (čl. 6. i 126. novog ZON-a) i da je i prema mišljenu tog suda prigovor nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja neosnovan. U vezi s datim obrazloženjem, Ustavni sud naglašava da će se razlozi navedeni u obrazloženju odluke u pravilu smatrati relevantnim ako jasno upućuju na to da sudovi nisu proveli procjenu na proizvoljan način, da nisu učinili neku drugu očiglednu pogrešku u prosudjivanju, pogrešno ocijenili postojanje nekog važnog faktora ili propustili razmotriti sve relevantne faktore, odnosno propustili uzeti u obzir sve činjenične i pravne elemente koji su objektivno relevantni za donošenje odluke, da nisu odbili provesti dokaze koji bi mogli dovesti do drugačije odluke itd. Dakle, razlozi navedeni u obrazloženju odluke moraju obuhvatiti sve važne aspekte konkretnog slučaja koji su mogli utjecati na konačnu odluku (mjerilo relevantnosti, vidi, između ostalih, Evropski sud, Ruiz Torija protiv Španije, presuda od 9. decembra 1994. godine, serija A, broj 303-A, tačka 29, Kuznetsov i dr. protiv Rusije, presuda od 11. januara 2007. godine, aplikacija broj 184/02, tačka 83. s daljnjim referencama, Ajdaric protiv Hrvatske, presuda od 13. decembra 2011. godine, aplikacija broj 20883/09, tačka 34. i Ustavni sud, npr. odluke o dopustivosti i meritumu broj AP 2478/06 od 17. septembra 2008. godine, stav 22. s daljnjim referencama i AP 3174/17 od 19. septembra 2019. godine, stav 36, objavljene na www.ustavnisud.ba).

42. Vraćajući se na konkretni predmet, Ustavni sud podsjeća da je testament (oporuka) jednostrana izjava posljednje volje testatora u propisanoj formi, kojom on raspolaže svojom imovinom za slučaj smrti. U slučaju da testator nije raspolaže slobodnim zaostavštinom u cijelosti, ostatak pripada zakonskim naslijednicima. Navedeno upućuje na zaključak da bi aktivna legitimacija za utvrđivanje naknadno pronađene imovine pripadala samo zakonskim naslijednicima. U konkretnom slučaju, tužitelj utvrđujućom tužbom traži da se utvrdi vanbračna imovina koja je stečena zajedničkim radom H. B. i apelanta, koja se u javnim evidencijama vodi na apelantu. Ustavni sud zapaža da je tužitelj aktivnu legitimaciju zasniavao na pozivanju na odredbe novog ZON-a, i to čl. 5. i 162. Iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da je tužitelj aktivnu legitimaciju zasniavao i na činjenici da je imovina za koju tužbom traži utvrđenje da se radi o vanbračnoj imovini njegove tetke i apelanta obuhvaćena testamentom. U vezi s tim, Ustavni sud zapaža da je Vrhovni sud, odlučujući o apelantovoj reviziji (vidi tačku 19. ove odluke), iznio stav da sporno pitanje koje je apelant postavio koje se tiče tužiteljeve aktivne legitimacije

za podnošenje tužbe po odredbama ranijeg ZON-a, prije svega, zavisi od činjenica svakog predmeta i od sadržaja testamenta jer testamentarni nasljednik može imati pravni interes za podnošenje tužbe za utvrđenje samo ako je imovina koja je predmet tužbe obuhvaćena testamentom. Prema stavu Vrhovnog suda, koje dijeli i Ustavni sud, pitanje aktivne legitimacije u konkretnom slučaju bi prije bilo pitanje činjenica svakog predmeta, a ne primjene materijalnog prava. Iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da su se redovni sudovi bavili sadržajem testamenta, u smislu utvrđenja da je sporna imovina sadržana u njemu, niti su u tom pravcu bilo što naveli redovni sudovi, niti tužitelj. Ustavni sud zapaža da odredbe ranijeg ZON-a u članu 6. propisuju "da se može naslijediti po zakonu i na osnovu testamenta" i u članu 126. ranijeg ZON-a "da se smrću lica otvara njegovo nasljeđe". Citirane odredbe propisuju isključivo način na koji se imovina ostavitelja može naslijediti i da se smrću ostavitelja otvara njegovo nasljeđe. Ustavni sud smatra da citirane odredbe ne pružaju materijalnopravni osnov za tužiteljevu aktivnu legitimaciju u konkretnom slučaju. Ustavni sud naglašava da razlozi navedeni u obrazloženju presude moraju obuhvatiti sve važne aspekte konkretnog slučaja koji mogu utjecati na konačnu odluku (mjerilo relevantnosti). U konkretnom slučaju, iz obrazloženja osporenih presuda nije vidljivo da su se redovni sudovi prilikom razmatranja prigovora nedostatka aktivne legitimacije na strani tužitelja bavili sadržajem testamenta kako bi utvrdili da li je imovina koja je predmet tužbenog zahtjeva sadržana u njemu. U takvima okolnostima Ustavni sud smatra da obrazloženje Kantonalnog suda koji je neosnovanost prigovora nedostatka aktivne legitimacije zasnovao na odredbama čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a koje ne pružaju materijalnopravni osnov za tužiteljevu aktivnu legitimaciju ne sadrži sve važne aspekte konkretnog slučaja bitne za odlučenje (mjerilo relevantnosti). Ustavni sud, shodno tome, zaključuje da obrazloženje Kantonalnog suda ne zadovoljava standarde prava iz člana 6. stav 1. Evropske konvencije.

43. Dakle, imajući u vidu prethodno izneseno, Ustavni sud zaključuje da je u konkretnom slučaju došlo do kršenja apelantovog prava na pravično sudske odluke iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav (1) Evropske konvencije.

Ostali prigovori

44. U odnosu na ostale apelantove prigovore, Ustavni sud navodi da ih neće ispitivati s obzirom na zaključak Ustavnog suda da je od Kantonalnog suda izostalo logično i uvjerljivo obrazloženje u vezi sa primjenom čl. 6. i 126. ranijeg ZON-a o apelantovom prigovoru o nedostatku aktivne legitimacije u vezi s postojanjem pravnog interesa na strani tužitelja za podnošenje tužbe radi utvrđenja vanbračne imovine, a to pitanje će Kantonalni sud ponovo ispitati

u svjetlu ove odluke uvažavajući i stav Vrhovnog suda. Prema ocjeni Ustavnog suda, pravilno razriješenje tog pitanja je od presudnog značaja, a svi drugi prigovori bi se mogli ispitivati tek nakon toga.

VIII. Zaključak

45. Ustavni sud zaključuje da postoji kršenje apelantovog prava na pravično sudske odluke iz člana II/3.e) Ustava Bosne i Hercegovine i člana 6. stav 1. Evropske konvencije u situaciji kada je Kantonalni sud propustio da apelantov prigovor u vezi s nedostatkom aktivne legitimacije na strani tužitelja ispitava u skladu sa standardima prava na pravično sudske odluke koji su ga obavezivali da prilikom odlučenja uzme u obzir sve relevantne okolnosti bitne za odlučenje jer iz osporenih odluka nije vidljivo da su se redovni sudovi prilikom odbijanja prigovora o nedostatku aktivne legitimacije na strani tužitelja bavili sadržajem testamenta jer je pitanje aktivne legitimacije, prije svega, činično pitanje svakog predmeta, a ne pitanje primjene materijalnog prava na čemu su redovni sudovi u konkretnom slučaju istrajivali.

46. Na osnovu člana 59. st. (1) i (2) i člana 62. stav (1) Pravila Ustavnog suda, Ustavni sud je odlučio kao u dispozitivu ove odluke.

47. Prema članu VI/5. Ustava Bosne i Hercegovine, odluke Ustavnog suda su konačne i obavezujuće.

Predsjednik
Ustavnog suda BiH,
Mato Tadić, s.r.

Nakon uvida u tekst Pravilnika o izmjeni i dopuni Pravilnika o tehničkim karakteristikama računarskog sistema za nadzor nad priređivanjem igara na sreću, koji je objavljen u "Službenom glasniku Republike Srpske", broj 14/22, od 22. februara 2022. godine, uoče je tehnička greška, te se daje

ISPRAVKA

Pravilnika o tehničkim karakteristikama računarskog sistema za nadzor nad priređivanjem igara na sreću

1. U Pravilniku o tehničkim karakteristikama računarskog sistema za nadzor nad priređivanjem igara na sreću ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 45/20, 80/20 i 14/22) u članu 12. u tački 2) u podtakči 3. umjesto broja: "1" treba stajati broj: "0,50".

2. Ova ispravka objavit će se u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 06.05/020-458-1/22
23. februara 2022. godine
Banjaluka

Sekretar,
Slavoljub Stojanović, s.r.

SADRŽAJ

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE

306 Zakon o obnovljivim izvorima energije 1

VLADA REPUBLIKE SRPSKE

307 Plan poslova izmjere i osnivanja katastra nepokretnosti za 2022. godinu 14

MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU

308 Pravilnik o upravljanju otpadnim gumama 22

REPUBLIČKI ZAVOD ZA STANDARDIZACIJU I METROLOGIJU

Pravilnik o mjerilima brzine vozila u saobraćaju 25

USTAVNI SUD BiH

Odluka o dopustivosti i meritumu, broj: AP 1870/20 28

Ispravka Pravilnika o tehničkim karakteristikama računarskog sistema za nadzor nad priređivanjem igara na sreću 32

OGLASNI DIO ..... 8 strana

